

ZIENSWIJZENNOTA

Ontwerp "Structuurvisie Wageningen"

17 september 2013
Gemeente Wageningen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Leeswijzer	3
1.3	De aard van de ontwerpstructuurvisie	3
1.2	Procedure "Structuurvisie Wageningen"	5
2	Zienswijzen ten aanzien van de ontwerp structuurvisie	6
3	Aanpassingen	50

Bijlagen:

1. Vastgestelde kaders structuurvisie dd 22 oktober 2012
2. 'Bijlage 1 Planning en interactie Structuurvisie' (oorspronkelijk bijlage bij RIB¹ dd 3 januari 2013)
3. 'Bijlage 3 Overzicht actoren' (oorspronkelijk bijlage bij RIB¹ dd 3 januari 2013)
4. Wijzigingen kaart pagina 60
5. Wijzigingen kaart pagina 50
6. Factsheet Campus De Born
7. Kaart gebiedsindeling tbv pagina's 67 en 69 (Bos en Eng)

---

¹ RIB staat voor Raadsinformatiebrief

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Directe aanleiding voor het ontwerpstructuurvisie is dat alle gemeenten in Nederland actuele structuurvisies voor hun grondgebied moeten hebben vastgesteld volgens artikel 2.1 Wro. De laatste structuurvisie is de structuurvisie van 2003.

1.2 Leeswijzer

Voorliggende zienswijzennota maakt onderdeel uit van de voorbereiding ten behoeve van het opstellen van de vast te stellen structuurvisie. De nota bestaat uit drie hoofdstukken. Na deze paragraaf wordt in 1.3 aangegeven wat voor een soort document de ontwerpstructuurvisie is.

Vervolgens bevat hoofdstuk 2 een overzicht van de ingediende zienswijzen ten aanzien van de ontwerpstructuurvisie. Per zienswijze wordt aangegeven of deze gegrond, gedeeltelijk gegrond of ongegrond is. Tot slot wordt in hoofdstuk 3 een overzicht gegeven van alle wijzigingen (inclusief ambtshalve wijzigingen) met een motivatie en een verwijzing naar een zienswijze indien deze zienswijze aanleiding is tot de voorgestelde wijziging.

1.3 De aard van de ontwerpstructuurvisie

De aard van deze ontwerpstructuurvisie wordt bepaald door:

- de aard van een structuurvisie in het kader van de Wro in het algemeen;
- de vooraf vastgestelde kaders voor het opstellen van de structuurvisie;
- het proces waarop deze ontwerpstructuurvisie tot stand is gekomen.

Hieronder worden deze punten een voor een toegelicht en uitgewerkt.

De aard van een structuurvisie

Een structuurvisie is een richtinggevend gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen.

Dit houdt in dat een aantal zienswijzen met de volgende motivatie ongegrond worden verklaard en geen aanleiding geven tot aanpassing van de structuurvisie:

- I. *Richtinggevend toetsingskader* In tegenstelling tot de vorige structuurvisie (2003), waarin bijvoorbeeld voor woningbouwlocaties de woningenaantallen zijn aangegeven, is deze structuurvisie een minder gedetailleerd toetsingskader. De gedachte hierbij is dat de gemeente flexibel kan inspelen op de veranderende (markt)omstandigheden. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Los van deze mate van gedetailleerdheid, is er voor nieuwe ontwikkelingen die niet in het geldende bestemmingsplan passen, altijd een bestemmingsplanwijziging of omgevingsvergunning nodig. Bij deze uitwerking, komt een goede inpassing op de locatie aan de orde, waarbij details van omgevingskwaliteiten (zie III) een rol spelen als ook de toetsing aan (boven-)lokale beleid (zie II). Bij de zienswijzen die betrekking hebben op het al dan niet passen van concrete ontwikkelingen in de structuurvisie, wordt naar deze toelichting verwezen.
- II. *Geen opsomming van (boven-)lokaal beleid*. Het opnemen van bestaand beleid, zoals bijvoorbeeld Natura 2000, EHS past niet in de aard van deze structuurvisie. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.
- III. *Alleen de hoofdzaken*. Het opnemen van details, zoals bijvoorbeeld kleine locatieontwikkelingen, initiatieven, gedetailleerde omschrijvingen van de ruimtelijke, beeldbepalende en ecologische kwaliteiten past niet in de aard van deze structuurvisie. Bij de uitwerking van ontwikkelingen die

passen binnen de structuurvisie kunnen deze details wel van belang zijn. Dit komt dan bijvoorbeeld in bestemmingsplannen aan de orde.

- IV. *Inhoud, geen processen bij uitwerking.* De structuurvisie voorziet niet in het opnemen van processen en betrokkenen bij uitwerking van ruimtelijke ontwikkelingen.
- V. *Ontwikkelingsopgaven, geen beheersopgaven.* De structuurvisie richt zich -ook in de uitvoeringsparagraaf- op ontwikkelopgaven, dus beheersopgaven horen niet in de structuurvisie thuis.

De vastgestelde kaders

Bij de vraag of de ontwerpstructuurvisie past in de vooraf vastgestelde kaders zijn de volgende subvragen relevant:

- a. Heeft de structuurvisie voldoende invulling gegeven aan de drie pijlers van het profiel van Wageningen? (namelijk: open, sociale en culturele stad; kloppend hart van regio Food Valley en stad der bevrijding).
- b. Heeft de structuurvisie de drie kernkwaliteiten van Wageningen voldoende gekoestert? (cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten, duurzaamheid en klimaatneutraal, nabijheid).
- c. Omvat de structuurvisie de volgende agenda's: woningbouw, kenniseconomie, reguliere economie, leisure, detailhandel, voorzieningen)
- d. Heeft de structuurvisie voldoende aandacht gehad voor de benoemde Wageningse waarden?
- e. Is het bovenstaande in de structuurvisie vertaalt in de ruimtelijke opgave die gerubriceerd is in de volgende vier delen:
  - 1. De grote landschappen
  - 2. Gebiedsgerichte strategieën
  - 3. Strategische ontwikkellocaties
  - 4. Structuren en routes

De vastgestelde kaders staan in bijlage 1 aangegeven

Het proces

Het proces bestond uit 4 fasen. In bijlage 2 staan deze nader toegelicht.

Om zoveel mogelijk input te verzamelen voor de Structuurvisie, is op verschillende manieren de interactie gezocht met de Wageningse samenleving. Een overzicht van insprekers bij de hoorzitting en genodigden voor de themabijeenkomsten is te vinden in bijlage 3. De volgende onderstaande middelen zijn hierbij ingezet.

- Hoorzitting raad (*raadplegen en informeren*).
In mei 2012 heeft op uw verzoek een hoorzitting plaatsgevonden.
- Thema-bijeenkomsten (*raadplegen en informeren*)
In fase 1 is een themabijeenkomst georganiseerd om te inventariseren wat er in de samenleving leeft. De kennis en input is gebruikt bij het tot stand komen van de kaders voor de structuurvisie. Tijdens een thema-avond is vanuit 4 verschillende invalshoeken/thema input geleverd voor de structuurvisie. Hierbij is zowel de stad Wageningen als ook het buitengebied onderwerp van gesprek. Ook in fase 2 is een themabijeenkomst georganiseerd.
- Debatten met experts (*adviseren*)
- In fase 2 zijn er 2 debatten met landelijk gerenommeerde experts (met kennis van Wageningen, soms woonachtig in Wageningen) gehouden. Een debat 'strategie voor de stad' en een debat 'uitvoeringsstrategie'. Met name bij dit laatste debat is er extra aandacht voor de vraag hoe de gemeente kan laten participeren in de uitvoering van de structuurvisie.
- Bijeenkomst voor raadsleden (*raadplegen en informeren*)
In de visiefase is ook een bijeenkomst voor raadsleden gehouden, zodat de ideeën van raadsleden in een vroeg stadium in de structuurvisie zijn meegenomen.
- Symposium (*informeren en raadplegen*)
De visiefase is afgesloten met een symposium, waarvoor belangstellenden, waaronder ook

individuele burgers die niet eerder deelnamen aan het participatieproces, zich konden aanmelden een meepraten.

- *Persoonlijke interactie (informer en raadplegen)*

Gedurende het hele proces was er de mogelijkheid contact op te nemen met de projectleider Structuurvisie of één van de andere medewerkers van de gemeente. Via diverse informatiekkanalen is hierop gewezen, zoals het benoemen van contactpersonen, telefoonnummers en e-mailadressen. Zo ook het speciaal in het leven geroepen e-mailadres structuurvisie@wageningen.nl op de website.

Om een ieder over de ontwerpstructuurvisie te informeren en te inspireren is tijdens de terinzagelegging op 11 juni 2013 een symposium gehouden. Tijdens deze avond was er voor iedereen de gelegenheid om het plan te bekijken, aan het debat deel te nemen en zich erover te laten informeren. Ongeveer 80 mensen hebben deelgenomen aan het symposium.

1.4 Procedure "Structuurvisie Wageningen"

- Zienswijzeronde. De ontwerpstructuurvisie heeft conform artikel 4 van de Inspraakverordening na publicatie op de website van de gemeente Wageningen en op de gemeentelijke informatiepagina van De Stad Wageningen gedurende zes weken analoog ter visie gelegen. Daarnaast heeft de ontwerpstructuurvisie gedurende zes weken digitaal ter inzage gelegen op www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende deze termijn heeft iedereen schriftelijk of mondeling een inspraakreactie bij het college van burgemeester en wethouders kunnen indienen.
- Vaststelling. Na de zienswijzenronde beslist de gemeenteraad over de vaststelling van de structuurvisie. Hierbij worden de ontvangen zienswijzen meegewogen. Indien de structuurvisie wordt vastgesteld, dan kan hiertegen geen beroep meer worden ingesteld.

2 Zienswijzen ten aanzien van de ontwerp structuurvisie

Naar aanleiding van de tervisielegging van de ontwerpstructuurvisie zijn 14 zienswijzen ingekomen. Deze zienswijzen zijn binnen de daarvoor gestelde termijn ingediend en van een motivatie voorzien. De zienswijzen zijn ontvankelijk.

In deze paragraaf wordt elke afzonderlijke zienswijze samengevat en van een beoordeling voorzien. Per zienswijze is in de conclusie aangegeven of er (mede) naar aanleiding van de zienswijze al dan niet wijzigingen in de vast te stellen structuurvisie zijn aangebracht.

2.1 Stichting Wagenings Milieuoverleg

Samenvatting

- a. **Groenblauwe structuren:** het wordt op prijs gesteld dat in de visie aandacht wordt besteed aan de voor natuur en recreatie belangrijke groenblauwe structuren binnen de gemeente. De kaart met de groenblauwe structuren en ecologische verbindingen op bladzijde 30 verschilt op een aantal punten van de kaart 'Water, Groen en Verkeer' uit het nog vigerende 'Structuurplan Wageningen'. Het is positief dat een redelijk aantal groene verbindingen in het noordelijke deel van De Eng, de Born Oost en de Pomona-Boomgaard nieuw op de kaart zijn opgenomen. Het valt op dat een aantal groenstructuren die wel op de kaart 'Water, Groen en Verkeer' van het nog vigerende 'Structuurplan Wageningen' zijn opgenomen, ontbreken op de nieuwe kaart. In de zienswijze wordt een opsomming gegeven van de groenstructuren die ontbreken. Ook de 'Groene vingers', die van belang zijn als verbinding tussen de bebouwde kom en het buitengebied, zijn niet opgenomen op de nieuwe kaart. Het is niet duidelijk waarom de genoemde groenstructuren op de nieuwe kaart zijn weggelaten. Er wordt voor gepleit om de groenstructuren zoals op de kaart 'Water, Groen en Verkeer' van het nog vigerende 'Structuurplan Wageningen' zijn opgenomen, ook op te nemen op een groenkaart in de nieuwe structuurvisie, zodat over deze structuren geen onduidelijkheid kan ontstaan. In grote lijnen is de nieuwe kaart ook algemener van opzet en minder duidelijk dan de kaart in het vigerende structuurplan.
- b. **Kwaliteit:** Ter bevordering van de algehele kwaliteit in het buitengebied en in de stad wordt het volgende voorgesteld:
  - Behoud stiltegebied Binnenveld
  - Afsluiten Slagsteeg voor doorgaand autoverkeer, wegenstructuur en omgeving is hier niet bedoeld voor sluipverkeer
  - Afsluiten Geertjesweg voor doorgaand autoverkeer (hert aan de rij, Natura2000). Renkum is via de provinciale weg prima bereikbaar
  - Verminderen van verlichting, aanpak lichtvervuiling op sportvelden
  - Versterken groene vingers
  - Opnemen van doelsoorten voor stad en buitengebied (o.a. huismus, huiszwaluw, gierzwaluw, kamsalamander, kwartelkoning, ree en das, boommarter, watersnip, gele kwikstaart, patrijs, blauwborst, groene specht, steenuil, ringslang)
  - Benutten natuurwaardenkaart ter behoud en herstel omgevingswaarden
  - Standaard opname in bestemmingsplannen van een omgevings-plus paragraaf. Namelijk de bijdrage die een bestemmingsplan levert aan behoud en herstel van omgevingswaarden (noot: tot dusver gaan de meeste bestemmingsplannen niet

verder dan een water- en natuurtoets). Er wordt gepleit voor een omgevings-plus paragraaf. Dat wil zeggen dat ieder bestemmingsplan ook investeert in de kwaliteit van de omgeving zodat per saldo een positief resultaat bereikt kan worden, bijvoorbeeld ook door benutting van potenties van een locatie en deze te ontwikkelen. Zie ook het opgestelde eerder aangeboden rapport: *Handreiking natuurwaardenonderzoek Samenwerking van gemeenten en burgers bij het zorgvuldig omgaan met natuur, Wetenschapswinkel Wageningen UR, November 2005, Rapport 213*.

- c. **Binnenveld Wageningen:** het wordt op prijs gesteld dat rekening zal worden gehouden met de landschappelijke openheid en ruimtelijke kwaliteit van het gebied en ook met de ecologische verbinding met de Veluwe.
- Ten aanzien van Binnenveld noord wordt een onderscheid gemaakt tussen het open landschap ten westen en het coulissenlandschap ten oosten van de Veensteeg. Er wordt opgemerkt dat voor het Wagenings deel van het Binnenveld historisch gezien de grens van het open landschap bij de Slagsteeg ligt, dus oostelijker dan in het ontwerp aangegeven.
- Daarnaast wordt niet ingegaan op de cultuurhistorische kenmerken van het gebied. Er wordt voor gepleit in de structuurvisie ook aan de cultuurhistorie aandacht te besteden. Wat ontbreekt is aandacht voor herstel van hydrologische randvoorwaarden voor natte natuur en bescherming en herstel van blauwe dragers, namelijk de diverse beken, zoals de Nergenase beek.
- Overigens wat betreft het Binnenveld en de regionale context wordt Gelderse Vallei een veel dekkender en toegankelijke begrip gevonden dan Foodvalley.
- Van belang wordt verder geacht een evaluatie van projecten functieverandering (van agrarische bebouwing naar wonen met een extra woning(en) erbij). WMO heeft vraagtekens ten aanzien van de bereikte omgevingskwaliteit, zoals het ontstaan van lintbebouwing langs de Lawickse Allee. WMO heeft de voorkeur om geen nieuwe woningen erbij te laten komen in het buitengebied, tenzij in bestaande bebouwing. Er wordt verzocht te stoppen met het toestaan van functieverandering gepaard gaand met nieuwbouw van woningen.
- Voor het Binnenveld is onder meer van belang dat wordt ingezet op het verhogen van de grondwaterstand en het voorkomen van verdroging in de zomer. Verder is het van belang om de ambitie voor de realisatie van de EVZ Rijn-Barneveldse Beek via de Griftzone op te nemen in de structuurvisie.
- d. **Eng:** er wordt de zorg geuit over de bouw- en ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden bij de zogeheten linten. De Eng vraagt een integrale bescherming tegen toename van bebouwing. Nieuwe bebouwing trekt namelijk ook weer nieuwe bebouwing en voorzieningen aan. Daarmee zal het gebied verder versnipperen. Er wordt verzocht dan ook geen nieuwe bebouwing toe te staan. Vanwege de natuurwetenschappelijk kwaliteiten en de functie van ecologische verbinding van de Veluwe naar het Binnenveld wordt verzocht de groenstructuren in de vorm van bosjes, en houtwallen en ruigten goed te beschermen en op te nemen op de visiekaart. Handhaving blijft een aandachtspunt. Ook wat betreft permanente bewoning op de Wielerbaan.
- e. **Uiterwaarden:** De belangrijke natuurwaarde en Natura2000 status van de uiterwaarden wordt nergens benoemd. Dit is volgens WMO zorgelijk. Te meer daar geopperd wordt de recreatie hier te versterken. De uiterwaarden staan al onder een te grote verstoringsdruk. Dit gaat onder meer ten koste van onder andere grondbroeders. Meer aandacht zal moeten worden gegeven aan zoning en buffering, dat wil zeggen dat ook andere deelgebieden rond de stad een deel van de recreatie zullen moeten opvangen. Er wordt voorgesteld de Veluwezone verder richting de stad te ontwikkelen en locaties als het ziekenhuis en het stadion in te richten voor natuurrecreatie. Voor de uiterwaarden in combinatie met het bosgebied wordt aandacht gevraagd voor het project Hert aan de Rijn en

de verbinding met de Utrechtse heuvelrug. Er wordt verzocht de ambitie op te nemen deze verbindingen te realiseren (onder meer wildoversteek N225 naar voorbeeld Deelenseweg tussen Hoenderloo en Arnhem en oversteek bij de haven).

- f. **Haven:** Het wordt van belang gevonden dat de EHS in de uiterwaarden kan worden afgemaakt: onder andere door het vrijmaken van de voormalige locatie van de asfaltcentrale en door natuurontwikkeling in het gebied tussen de Pabstsendam en het Havenkanaal. Langs de Grebbedijk valt met name op dat bedrijven geen groenzones meer hebben. Hierdoor neemt stof en verstuiving toe wat ten koste gaat van de luchtkwaliteit. Ook in de aangrenzende Nude speelt dat probleem vanwege ingrijpende bomenkap van de afgelopen jaren. Mede hierdoor ontstaan ook hitte-eilanden. Er wordt verzocht om de bermen en het plantsoen te herstellen.
- Op zich is de recreatieve benutting van de dijk goed. Opmerkelijk wordt gevonden dat er geen discussie is over nut en noodzaak van een deltadijk en wat de gevolgen kunnen zijn voor natuur en landschap, bijvoorbeeld voor het in de uiterwaarden gelegen waardevolle oobos dat in de Gelderse uiterwaarden van de Rijn bijna nergens is te vinden.
- De realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone via de uiterwaarden (ecologische sprong bij de haven volgens eerdere plannen voor de haven uit 2002, Aveco de Bondt) en het plan hert aan de Rijn (wildpassage N225, bijvoorbeeld een goedkope variant via onder andere een snelheid-beperkende maatregel) worden van belang geacht en er wordt verzocht deze op te nemen in de structuurvisie.
- g. **Bosgebied:** De betekenis van de Veluwe als Natura2000 gebied en de opgave aan de gemeente bij te dragen aan behoud en herstel van het gebied krijgt ten onrechte geen aandacht. Er wordt verzocht hiervoor beleid op te nemen in de structuurvisie. Ook wat betreft de zorg voor en behoud van cultuurhistorische kwaliteiten van de Veluwe, waaronder historische enclaves. Te gemakkelijk wordt in de Structuurvisie mogelijke ruimte gecreëerd voor nieuwe ontwikkelingen die op de korte maar zeker ook op de lange termijn (aantrekkende werking) de druk op de kernkwaliteiten van het gebied verhogen. Zoals voornemens voor aanleg van een golfbaan. In dat opzicht wordt gevraagd om een structuurvisie die zich verplaatst in een regionale context en bij vraagstukken over beheer van gebieden en de financiering daarvan verder kijkt dan de gebruikelijke oplossingen van nieuw rood of intensievere recreatieve functies. Nut en noodzaak en aanbod van voorzieningen in de regio zouden daarbij onder meer gehanteerd moeten worden. Het zou niet verstandig zijn om de huidige natuurlijke recreatiezonering langs de Veluwerand verder het natuurgebied in te laten schuiven met meer verstoring als gevolg. Er wordt voorgesteld om de locaties stadion Wagenings Berg en het ziekenhuis weer toe te voegen aan het Veluws Natuurgebied. Nut en noodzaak van een Futurecentrum op deze locatie is niet aanwezig. Er staat al genoeg bedrijfsruimte leeg. Wat betreft het bosgebied in Wageningen wordt gevraagd om bescherming tegen onnodige houtkap en aantasting van het bosklimaat daardoor.
- h. **Stad:** met betrekking tot de stad wordt aandacht gevraagd voor het fenomeen hitte-eilanden en de mogelijkheden om dit te voorkomen. Mogelijkheden voor stadsvogels nemen onder meer af door het verdwijnen van gevelbegroeiing en plantsoen. Het zou toegejuicht worden als de gemeente zich inzet op het vergroten van broedgelegenheid van stadsvogels, onder meer via het ophangen van kastjes, installeren van speciale dakpannen en dergelijk en dit ook te stimuleren bij nieuwbouw en renovatie.
- Voor de stad maar ook voor de andere deelgebieden wordt voorgesteld de ladder duurzame verstedelijking toe te passen.
- Verder wordt gevraagd de ambitie voor de ontwikkeling van een groene mal op te nemen, met name om de landschappelijke groene inpassing van de wijken Noord-West en Kortenoord te realiseren, bijvoorbeeld met meidoornhaag/struweel/houtsingels/knotwild passend bij het Binnenveld.

- i. **De Born:** Er wordt de zorg uitgesproken over de ontwikkelingen op de Born. Dat heeft vooral te maken met het gebrek aan duurzaam ruimtegebruik en de omgang met bestaande kwaliteiten. In het bijzonder met de voorkomende groen-en waterelementen. Er wordt verzocht alle groen- en waterelementen op de visiekaart te zetten en goed te beschermen. Te gemakkelijk wordt aantasting van het groen toegestaan door kappen van houtwallen en het maken van doorsnijdingen voor aanleg van infrastructuur. Compensatie is niet of slecht geregeld. De gemeente geeft niet de indruk zich zorgen te maken over de voorkomende waarden, zoals meer dan 100 jaar oude bosbestanden. De WMO zou graag meer betrokkenheid zien van de gemeente bij het beschermen van de groenwaarden.
- j. **Nudepark 2:** Gelet op onder meer de stellingname van de provincie inzake ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterreinen in Gelderland, wordt verzocht de uitbreiding van Nudepark 2 in te perken.
Ook ontbreken op de diverse kaarten de groenelementen die hier aanwezig zijn en die de gemeente wil (laten) ontwikkelen. Voor wat betreft de locatie populierenbos wordt gevraagd om herstel en aanplant van bomen. Het ging hier om leefgebied van onder meer de buizerd, de groene specht en tal van amfibieën. De compensatie die hier is uitgevoerd is treurig en Wageningen onwaardig.
- k. **Natuurcompensatie:** In het algemeen valt op dat bij aantasting van natuur- en landschapswaarden beoogde compensatie in de praktijk vaak niet veel voorstelt of niet eens wordt gerealiseerd. Er wordt gevraagd een boekhouding bij te houden en er actief op toe te zien dat natuurcompensatie goed geregeld wordt, en naar behoren is wat betreft grote, locatie en uitvoering. Ook wordt gevraagd om toepassing van een duurzaamheidsladder: vermijden aantasting natuur, alternatief zoeken, indien niet anders kan en sprake is van groot maatschappelijk belang eerst zoveel mogelijk mitigeren, aantasting en compensatie komt pas als laatste optie in beeld. Mitigatie moet wel bij voorkeur brongericht zijn. Tot slot wordt gevraagd of de gemeente een landschapsfonds opricht.
- l. De reactie op de kadernota Structuurvisie is bijgevoegd.
- m. Specifieke opmerkingen over de verschillende onderdelen van de structuurvisie:

Ziens wijze	Onderdeel/passage structuurvisie	Pagina	Opmerking
1	Het op orde brengen van de basiskwaliteit. De opgave voor de structuurvisie richt zich op het versterken van de ecologische structuur, de waterstructuur en de groenstructuur binnen het bestaand stedelijk gebied.	12	- Ook de groenstructuur buiten het stedelijk gebied is van belang - Wat wordt verstaan onder basiskwaliteit? - T.a.v. EHS en Natura2000 is meer nodig dan alleen een basiskwaliteit, hier ligt ook een herstelopgave.
2	Het bieden van een kwaliteitskader voor de ontwikkellocaties	14	- Worden het aantal zoekzones wonen inderdaad teruggebracht? Niet duidelijk is wat verstaan wordt onder de ontwikkelzone Lawickse Hof
3	Het versterken van de relatie tussen stad, universiteit (Wageningen UR) en de kennis-economie	16	- Ten aanzien van ontwikkelingen op de campus moet meer duurzaam worden omgegaan met bestaande natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden en dat de gemeente er op toeziet dat dit ook gebeurt.
4	Het bieden van ruimte voor de lokale	17/20	- Van belang in dit kader is goede

	<p>en regionale werkgelegenheid landschappelijke inpassing, herstructurering, ladder duurzame verstedelijking</p> <p>binnenveld en Gelderse vallei</p>		<p>landschappelijke inpassing van bedrijven en het voorkomen van stoffige terreinen zoals bij de haven</p> <ul style="list-style-type: none"> - Van belang is de toepassing van de ladder duurzame verstedelijking (Besluit Ruimtelijke Ordening) - Met betrekking tot de Gelderse Vallei en Binnenveld wordt verzocht de gebieden als zodanig te benoemen en rekenschap te geven van de gebiedskwaliteiten die veel meer bedragen dan voedsel (kwel, beken, natte natuur, aardkundige waarden, cultuurhistorie etc).
5	<p>Visie 2025: De basiskwaliteit op orde Binnenveld, Gelderse vallei Natura2000</p>	21	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteiten van Binnenveld en Gelderse Vallei zijn van belang, dat is meer dan food. Van belang naast herstel van milieukwaliteit is het voorkomen van sluipverkeer (afsluiten Slagsteeg voor autoverkeer) - De stichting vraagt de gemeente zich sterk te maken voor het Stiltegebied Binnenveld en dit in stand te houden - Wageningen ligt midden in Natura2000, dat is een internationale kwaliteit van allure, maar in de structuurvisie wordt daar geheel geen aandacht aan besteed.
6	<p>Door de aanleg van de vrije busbaan over de Campus worden de reistijden korter</p>	24	<ul style="list-style-type: none"> - De winst in tijd is minimaal. Onvoldoende rekening is gehouden met noodzaak betere bereikbaar- heid van Marijkeweg en Haarweg. Bornsesteeg, Tarthorst en Roghorst zijn straks niet meer ontsloten voor ov. Dit is een slechte zaak. Auto- verkeer neemt daardoor mogelijk toe.
7	<p>de 'Ladder van Verdaas' als uitgangspunt en probeert (de groei van) de mobiliteit te faciliteren op.</p>	25	<ul style="list-style-type: none"> - Op zich is het goed als een duurzaamheidsladder wordt gebruikt. Alleen ontbreekt bij deze ladder de 1^e stap: namelijk inzet op het voorkomen en beperken van groei in mobiliteit, en dus de inzet op alternatieven zoals thuiswerken.
8	<p>Congestie vindt vooral plaats op de</p>	25	<ul style="list-style-type: none"> - De congestie is beperkt en komt

	route Mansholtlaan, Nijenoord Allee en Kortenoord Allee. De geplande maatregelen aan deze wegen (verdwijnen busbaan op Nijenoord Allee, verdubbeling deel Nijenoord Allee en Mansholtlaan, ongelijkvloerse aansluitingen) bieden een duurzame oplossing voor de lange termijn.		alleen over een klein deel van de dag voor. Beleidsinzet om (auto-) mobiliteit te verminderen verdient meer aandacht.
9	Groenstructuurdrager	28 en 30	<ul style="list-style-type: none"> - Groenstructuur drager is onvolledig. Neem daarin op o.a. houtwallen en bosschages op de Born, laanbeplantingen langs diverse doorgaande wegen zoals Van Uvenweg, Hollandseweg en Diedenweg (bescherming op bp niveau - gebiedseigen beplanting) Leeuwenborch, Bergpad. - Groenstructuren Kortenoord ontbreken, ook de waterpartij Kortenoord, Nudepark zou ook groen worden ingepast maar dit is niet opgenomen, landbouwenclaves en eng staan niet als zodanig aangegeven op de kaart, ten onrechte. Beken (kwelbeken) en belangrijke sloten staan ook niet aangegeven. Zie ook boven bij groenblauwe structuren
10	Duurzaamheid & klimaatneutraal In de structuurvisie is een groenblauwe structuur opgenomen die globaal bestaat uit de stadsgrachtzone, de Waterlus (Dijkgraaf- Rooseveltweg - Costerweg Nieuwe Kanaal), de waterlopen en plantsoenen in Roghorst en Tarthorst en het Oude Hart. De Campus, Kortenoord en de Kennisas tot en met de Wageningse Berg completeren dit beeld.	31	- Zie boven, de groenstructuur is incompleet. Zie ook onze eerdere zienswijzen op het Structuurplan Wageningen, en het Groenstructuurplan Wageningen
11	Verbinden van het noordelijke deel van het Binnenveld met De Eng ter hoogte van de Born Oost en omgeving (versterking van de EHS Veluwe - Gelderse vallei - Utrechtse Heuvelrug) De	33	- Dit wordt van harte ondersteund.

	<p>ecologische relatie tussen de Wageningse Berg en de uiterwaarden (versterking van de EHS Veluwe — rivierengebied).</p> <p>Het groen-blauwe raamwerk in de stad. Dit wordt verder ontwikkeld gekoppeld aan andere ontwikkelingen in Wageningen (werk-met-werk maken). Vaak valt het groen-blauwe netwerk samen met de Wageningse lintenstructuur.</p>		<p>- Er wordt verzocht het groen-blauwe raamwerk in de stad te versterken en hitte-eilanden te Voorkomen/versterken.</p>
12	Visiekaart	34	<p>- De Eng, de cultuur historische agrarische enclaves ontbreken op de kaart, ook de groenstructuur op de Born en in de stad ontbreken. Er wordt verzocht dit op te nemen.</p>
13	H4 In dit hoofdstuk wordt de visie gepresenteerd. De vier ambities:	35	<p>- Natura2000 is ook een ambitie en heeft enorme betekenis om Wageningen t.a.v. recreatie meer op te kaart te zetten. We vinden het opmerkelijk dat Wageningen geen aandacht schenkt aan dit gratis uithangbord. Het verzoek is deze ambitie op te nemen.</p>
14	Duivendaal en De Dreijen	43	<p>- WMO verzoekt als beleidslijn op te nemen: behoud van cultuur historie gebouwen, hergebruik en geen verdere sloop</p>
15	Stad der bevrijding De landschappelijke en recreatieve waarde van het uiterwaardengebied moet beleefbaarder worden in de stad	51	<p>- De recreatiedruk op de uiterwaarden is al te groot. Dit verdient aandacht: zonering, aanleggen groene buffers elders voor opvang van recreatie.</p>
16	Versterking kenniseconomie	55	<p>- Er wordt voorgesteld geen woningbouw/kamers toe te staan op de campus, dit is anders namelijk slecht voor de detailhandel in de stad</p>
17	Toekomstige Future Center	55	<p>- Naar de mening van de stichting is, gelet op het feit dat er al zoveel leegstand is geen behoefte meer aan een bedrijfsterrein op de Wageningse Berg.</p>
18	Lawickse Hof	55	<p>- Het is niet precies duidelijk welk gebied daarmee wordt bedoeld.</p>
19	kaart Productief stad & land	60	<p>- Hier staan landgoederen op die er in de praktijk niet zijn. Zoals het Arboretum en bij Wageningen</p>

			Hoog.
20	Verbetering van de infrastructuur (vrachtverkeer)	61	- Wat wordt hier concreet mee bedoeld. Er ligt immers net een nieuwe afweg.
21	Deltadijk als aanjager	63	- De discussie over nut en noodzaak en gevolgen van een dergelijke dijk ontbreekt
22	<p>Kaart productielandschap</p> <p>Ook op de bestaande landgoederen die verspreid liggen in de zuidelijke Veluwerand wordt nagedacht over nieuwe economische dragers ter behoud van de kwaliteiten. Biomassa, energieproductie, lokale voedselproductie en recreatie bieden kansen voor nieuwe economische dragers van de landgoederen. Uiteraard dienen de ontwikkelingen te passen binnen de ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders. Woningbouw die niet gekoppeld is aan het grondgebruik past niet in deze gedachte.</p>	64	<p>- Er ontbreken stukken productielandshap op de kaart, zoals langs Lawickse Allee richting Rhenen, waarom?</p> <p>- Naar de mening van de stichting strekt een visie verder dan</p> <p>- het scheppen van ontwikkelruimte. De stichting vraagt om eerst een analyse van problematiek en een visie wat je als gemeente met een bepaald gebied voor ogen staat te maken. De uitdaging is dan om man en paard te noemen. Dus welke ontwikkeling willen we wel en welke niet. Dan weet iedereen waar men aan toe is.</p>
23	<p>Wageningense Eng, 'de tuin van Wageningen'</p> <p>b) Linten- en houtwallenzone</p> <p>Ontwikkelingen in deze zone zijn mogelijk als ze passen binnen één of meer van de thema's wonen, voedsel, gezondheid, natuur en recreatie. Bebouwing vindt alleen plaats aan de linten. Ontwikkelingen dragen bij aan het ontwikkelen van de houtwalstructuur en de ecologische verbinding</p>	67	- De stichting maakt zicht grote zorgen over de ruimte die de gemeente hier biedt voor onder meer woningbouw op de Eng en intensieve recreatie. Verdere versnippering van het gebied is niet wenselijk. De stichting verzoekt de Eng vrij te houden van nieuwe bebouwing en intensieve recreatie.
24	<p>Bos en landgoederen, 'entree van de Veluwe'</p> <p>De thema's voedsel, gezondheid en natuur zijn leidend bij ontwikkeling van dit boslandschap.</p>	69	- De stichting maakt zich grote zorgen over de ruimte die de gemeente hier biedt voor onder meer woningbouw (zorg) en ontwikkelingen die haaks staan op de primaire natuurfunctie. Verdere versnippering van het gebied is niet wenselijk. De stichting verzoekt bos en landgoederen vrij te houden van nieuwe bebouwing en

			rode ontwikkelingen alsook van intensieve recreatievormen (golfbaan e.d.).
25	Kernbos In dit besloten bosgebied is via natuurlijk bosbeheer een gevarieerd loofbos aanwezig. De natuur, rust en de donkerte zijn kernwaarden. Ruimtelijk ontwikkeling is niet aan de orde.	69	- Er is hier ook gemengd bos en naaldbos aanwezig dat onder meer leefgebied is voor zwarte specht en wespandief. Het gaat om Natura2000 gebied en de EHS. Van belang is onder meer realisatie van het project hert aan de Rijn en ontwikkeling van verbindingzones tussen Veluwe en Utrechts Heuvelrug.
26	Bosrandzone Deze zone bestaat uit besloten landschappelijke kamers aan de randen van het kernbos.	69	- Deze zone is grotendeels EHS en Natura2000. Van belang is onder meer realisatie van het project hert aan de Rijn en ontwikkeling van verbindingzones tussen Veluwe en Utrechts Heuvelrug.
27	Ontwikkelingen zijn mogelijk als ze passen binnen een of meer van de thema's voedsel en gezondheid	69	- Verdere versnippering van het gebied is niet wenselijk. De stichting verzoekt bos en landgoederen vrij te houden van nieuwe bebouwing en rode ontwikkelingen alsook van intensieve recreatievormen (golfbaan e.d.).
28	Kavelsplitsing en inbreiding in Wageningen-Hoog zijn niet gewenst.	69	- De stichting ondersteunt dit standpunt van harte.
29	Uiterwaarden van Wageningen, 'beleef de oerkracht' Karakter van het gebied	71	- Hier ontbreekt het belang van Natura2000 en de bescherm- en herstelopgave
30	Visie voor het gebied Wageningen wordt een 'stad aan de rivier'. De verbinding tussen (binnen)stad, haven en (de beleving van) de uiterwaarden/ rivier wordt versterkt. De versterking van de Grebbedijk wordt hiervoor aangegrepen. De dijk is het balkon met zicht op de oerkracht van het gebied, met dynamische en toegankelijke struinnatuur, wisselende waterstanden, en spannende plekken	71	- De recreatiedruk op het gebied is al veel te groot en gaat ten koste van de natuurwaarden en herstel mogelijkheden voor de natuur. De stichting vraagt aandacht in de structuurvisie voor deze problematiek. Vandaar dat natuur- en landschapswaarden elders in Wageningen ook moeten worden hersteld zodat daar ook deel van de recreatiedruk kan worden opgevangen. Opvallend ook hier is dat er totaal geen aandacht is voor Natura2000.
31	Langs de Grift is ruimte voor natuur en waterberging.	73	- Gebiedsvreemd water is schadelijk voor de natuurwaarden in het Binnenveld (vermesting). De

			Stichting vraagt hoe de gemeente hier mee omgaat.
32	Kaart Schets Ruimtelijk Beeld	74	- De stichting verzoekt om de kaart aan te passen en daarop de belangrijke groenstructuren aan te geven. Zie ook de zienswijze op het oude Structuurplan en het Groenstructuurplan van de gemeente en boven.
33	<p>Strategiekaart Transformeren: functieverandering door ontwikkeling van nieuwe stedelijke gebieden: > Kortenoord > Nudepark 2 (RijnBusinesspark) > Campus De Born</p> <p>Strategische zones. Gebieden waar een aantal kwaliteiten, opgaven en projecten samenkomt. Het zijn cruciale zones voor de kwalitatieve ontwikkeling van de gemeente. Soms is een integrale gebiedsvisie, als uitwerking van de structuurvisie gewenst. Deze gebiedsvisie kan zo nodig de ruimtelijke en programmatische kaders leveren voor de concrete projecten binnen deze zones. De volgende strategische zones zijn in de structuurvisie opgenomen: a. De Kennisas/kennislandschap b. Nude,Nude(parken)/Rijnhaven c. Noordrand centrum d. De lintenstructuur e. De Eng /Landgoederenzone.</p>	92	<p>- Hier is aandacht gevraagd voor duurzaam ruimtegebruik en respect voor voorkomende natuur, landschaps en cultuurhistorische waarden.</p> <p>- Hier is aandacht gevraagd voor duurzaam ruimtegebruik en respect voor voorkomende natuur, landschaps en cultuurhistorische waarden.</p> <p>- Bij d en e: De stichting maakt zich grote zorgen over de ruimte die de gemeente hier biedt voor onder meer woningbouw (zorg) en ontwikkelingen die haaks staan op de primaire natuurfunctie. Verdere versnippering van het gebied is niet wenselijk. De stichting verzoekt bos en landgoederen vrij te houden van nieuwe bebouwing en rode ontwikkelingen alsook van intensieve recreatievormen (golfbaan e.d.).</p>
34	Op kaart niet aangegeven, deze gebieden vallen samen met de projecten Kortenoord, Nudepark 2 en Campus de Born. Van de drie landschappen is alleen De Eng/De Landgoederenzone opgenomen als strategische zone. Dit omdat voor beide andere landschappen de gewenste ontwikkelingen en kaders helder zijn, geen gebiedsvisie nodig is en bestaande beleidslijnen volstaan. Voor de landschappen geldt in	93	- De stichting maakt zich grote zorgen over de ruimte die de gemeente hier biedt voor onder meer woningbouw (zorg) en ontwikkelingen die haaks staan op de primaire natuurfunctie. Verdere versnippering van het gebied is niet wenselijk. De stichting verzoekt bos en landgoederen vrij te houden van nieuwe bebouwing en rode ontwikkelingen alsook van intensieve recreatievormen (golfbaan e.d.).

	<p>principe 'beheer'. Ontwikkelingen zijn mogelijk binnen de bestaande kaders. Voor de Eng en Landgoederenzone is echter nieuw beleid gewenst dat enerzijds recht doet aan de kwaliteiten, maar anderzijds ruimte biedt voor maatschappelijke behoeften (bijvoorbeeld bij de landgoederen). De Eng/Landgoederenzone kent overigens geen projecten die nu onderdeel van de uitvoeringsparagraaf uitmaken.</p> <p>Vrijlaten en Stoppen zijn niet opgenomen op de kaart. De vrijlaat locaties zijn soms nog onbekend, vaak beperkt van omvang en/of gericht op realisatie op de korte termijn.</p>		
35	Kennisas/landschap Nijenoord Allee (1) en Mansholtlaan (9)	97	- De stichting vraagt aandacht voor behoud bestaand groen, voldoende compensatie bij aantasting en herstel van groen en natuur bij aantasting ter plaatse.
36	Kennisas/landschap Vrije busbaan (10) en aansluiting op bestaand wegennet (4)	98	- De stichting vraagt aandacht voor behoud bestaand groen, voldoende compensatie bij aantasting en herstel van groen en natuur bij aantasting ter plaatse.
37	Kennisas/landschap Future centre (12)	99	- De stichting stelt voor dit plan te verlaten en te zoeken naar alternatieve invulling van de stadionlocatie met als uitgangspunt herstel van natuurfuncties en natuurgerichte recreatie.
38	Lintenstructuur Ontbrekende schakels en nieuwe fietsverbindingen	100	<ul style="list-style-type: none"> - Kortenoord-Bornsesteeg heeft al een prima verbinding via Agri Businesspark. - Van belang is herstel van de laanstructuur langs Kortenoord en van de wegbermen langs Kortenoord.
39	Nude(parken) en Rijnhaven	105	- De stichting verzoekt Nudepark 2 fase 2 niet op kaarten te zetten gelet op zienswijze provincie dat dit deel op hold staat (ook via prov. Structuurvisie bedrijventerreinen)
40	Nude(parken) en Rijnhaven / Versterken Deltadijk (23)	107	- Kritisch kijken naar nut/noodzaak van een deltdijk. De stichting mist

	incl. Verbetering ontsluiting Rijnhaven en oost-westelijke fietsroute		<p>een discussie hierover.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is het probleem t.a.v. de ontsluiting. Hiervoor is toch een nieuwe weg aangelegd? - Saneren terrein voormalige asfaltcentrale en natuurontwikkeling tussen haven en Pabstendam bevorderen - Groeninpassing bedrijven stimuleren, beperken stoffig karakter havengebied
41	Plantenveredeling (6)	108	- Groene inpassing van belang en beperken bouwhoogte
42	Torckdael (29)	111	- De stichting vraagt om opname van de opdracht tot herstel laanbeplanting langs nieuwe bebouwing (Spijk aan de oostkant)

Beoordeling

- a. **Groenblauwe structuren:** De groenstructuren van de basislaag 'Water, groen en verkeer' van de 'Structuurplan Wageningen' (2003), zijn grotendeels opgenomen op de kaart 'Duurzaamheid en klimaatneutraal' (pagina 30 van de ontwerpstructuurvisie). Mede naar aanleiding van deze zienswijze wordt deze kaart aangevuld met 'het dassenbos' en de 'blauwe bergen', de groenstructuur langs de Nijenoord Allee en de Diedenweg en de groenstructuren van de 'stegen' aan de noordzijde van het binnenveld (zoals aangegeven op de visiekaart op pagina 34 van de ontwerpstructuurvisie) als 'bestaande basisstructuur'. Ook wordt de legenda verduidelijkt zo dat de uiterwaarden, het Binnenveld en de Grift onderdeel uitmaken van de bestaande basiskwaliteit. De in de ontwerpstructuurvisie benoemde ambitie om het groenblauwe raamwerk in de stad te ontwikkelen (gekoppeld aan andere ontwikkelingen), kan op de kaart op pagina 30 duidelijker aangegeven worden. Er is een wijzigingsvoorstel opgenomen die hierop betrekking heeft. Overige groenstructuren of elementen zijn niet opgenomen, ofwel omdat het opnemen hiervan te gedetailleerd is voor de aard en opzet van de structuurvisie, ofwel omdat deze niet uit het proces naar voren zijn gekomen, een en ander zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. Vanzelfsprekend blijft het hogere overheidsbeleid ten aanzien van groen, landschap en ecologie van toepassing.
- b. **Kwaliteit:**
- Behoud stiltegebied Binnenveld: De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bestaand beleid, zoals het stiltebeleidsgebied conform het provinciale beleid, past hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.
  - Afsluiten Slagsteeg voor doorgaand autoverkeer en verminderen van verlichting: de structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van genoemde details past hier niet in.

- Versterken groene vingers: voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.
  - Opnemen van doelsoorten voor stad en buitengebied: De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het benoemen van doelsoorten in de structuurvisie zijn details die niet in de aard van de structuurvisie passen.
  - Benutten natuurwaardenkaart: De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bestaand beleid past hier niet in. Bovendien is de genoemde natuurwaardenkaart verouderd en geeft een beeld van een toenmalige verspreiding van (beschermd) dier- en plantensoorten en benoemt zwaartepunten van biodiversiteit in de gemeente. Door het in werking treden van de flora en fauna wet zijn soorten en hun leefomgeving beschermd (binnen wettelijke kaders) en wordt hun belang bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie afgewogen.
  - Standaard opname in bestemmingsplannen van een omgevings-plus paragraaf: het genoemde rapport uit 2005 is een handreiking zoals de titel impliceert en aan delen van deze handreiking wordt in meer of mindere mate invulling gegeven (onder andere het opslaan van ecologische data in een databank). De gemeente heeft zich niet verplicht tot het volledig invoeren van de hierin genoemde adviezen. Veel van de gebruikte natuuronderzoeken worden tegenwoordig uitgevoerd conform kwaliteitseisen, die de groene bureau's zichzelf hebben opgelegd in het kader van het uitvoeren van een quickscan onderzoek en een aanvullend natuuronderzoek. Tevens is door het ministerie van Economische Zaken in samenwerking met de gegevens autoriteit natuur een aantal waarnemings- en soortprotocollen opgesteld. Deze worden, indien de gemeente zelf onderzoek laat verrichten, verplicht. Gelet op het vorenstaande is het opnemen van een omgevings-plus paragraaf en van de volledige handreiking in de structuurvisie niet nodig. Het zijn details die niet in de aard van de structuurvisie passen.
- c. **Binnenveld Wageningen:** de opmerking dat het op prijs wordt gesteld dat rekening zal worden gehouden met de landschappelijke openheid en ruimtelijke kwaliteit van het gebied en ook met de ecologische verbinding met de Veluwe wordt voor kennisgeving aangenomen. Ten aanzien van de zienswijze met betrekking tot de grens van het open landschap het volgende. De grens van het open gebied ligt historisch gezien inderdaad op de Slagsteeg. In de structuurvisie is het vastgestelde beleid van het Beeldkwaliteitsplan (BKP) Binnenveld overgenomen. In dit beleid speelden meerdere overwegingen dan louter de cultuurhistorische. Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het ontbreken van aandacht voor de cultuurhistorische kenmerken van het gebied wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De gevraagde aandacht voor het benoemen van de cultuurhistorische kenmerken van het gebied past niet in de aard van de structuurvisie gelet op het detailniveau. Met betrekking tot het ontbreken van aandacht voor herstel van hydrologische randvoorwaarden voor natte natuur en bescherming en herstel van blauwe dragers wordt opgemerkt dat de beoogde natuurwaarden die direct langs de Grift en binnen de begrensde EHS worden voorzien te maken hebben met het niet voldoen aan hun hydrologische randvoorwaarden. Dit betekent dat hiervoor bestaand (provinciaal) beleid is. Omdat de structuurvisie een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie is en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmings-

plannen, past het opnemen van bestaand beleid hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.

In relatie tot het Binnenveld wordt in de structuurvisie, zoals bijvoorbeeld op de pagina's 34 en 73, steeds het begrip Gelderse Vallei gebruikt en niet het begrip Foodvalley.

De (on)mogelijkheden van functieverandering van agrarische bebouwing naar wonen zijn vastgelegd in het beleid 'regionale beleidsinvulling functieverandering en nevenactiviteiten'. In de structuurvisie is hierover niets opgenomen, omdat dit bestaand beleid is dat niet past in de aard van de structuurvisie. Om deze reden past een evaluatie van dit beleid of een besluit over het stoppen van het toestaan van functieverandering ook niet in de besluitvorming van de structuurvisie.

Ten aanzien van het belang van inzet op het verhogen van de grondwaterstand en het voorkomen van verdroging in de zomer en de ambitie voor de realisatie van de EVZ Rijn-Barneveldse Beek via de Griftzone wordt opgemerkt dat de ambitie om deze EVZ te realiseren langs de Grift/ het Valleikanaal een provinciale ambitie is waarbij het initiatief op dit moment niet bij de gemeente ligt. Het realiseren wordt gefaseerd ter hand genomen door het waterschap Vallei en Veluwe, deels op het grondgebied van de provincie Utrecht en deels op Gelders grondgebied. Dit proces wordt momenteel deels overschaduwed door het beheerplanproces voor het Natura 2000 gebied Binnenveld, waarbij de grond- en oppervlaktewater gerelateerde maatregelen een heel moeilijk te nemen horde blijken te zijn. Omdat de structuurvisie een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie is en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen, past het opnemen van bovengenoemd bestaand beleid hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.

- d. **Eng:** Naar aanleiding van deze zienswijze is een wijzigingsvoorstel opgenomen in hoofdstuk 3 waarin de ontwikkelingsmogelijkheid binnen het thema wonen te schrappen, voor wat betreft de linten- en houtwallenzone.

Met betrekking tot de weerlegging het verzoek om de groenstructuren op te nemen op de visiekaart wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.

- e. **Uiterwaarden:** De waarden en verbindingen in de Uiterwaarden worden op hoofdlijnen benoemd en verbeeld op de visiekaart. De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bestaand beleid, zoals het rijksbeleid ten aanzien van Natura2000 en het provinciale EHS-beleid, past hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie. De gevraagde aandacht voor de recreatiedruk op de uiterwaarden en de daarbij behorende maatregelen zoals zonering, aanleggen groene buffers elder past niet in de aard van de structuurvisie, vanwege het detailniveau. Het is wel een aandachtspunt bij projecten waarbij de recreatiedruk op de uiterwaarden nog meer toeneemt.

- f. **Haven:** voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het belang van het afmaken van de EHS in de uiterwaarden en de realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone via de uiterwaarden wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt e.

Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het verzoek om bermen en plantsoen te herstellen wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a. In aanvulling hierop wordt met betrekking tot de hitte-eilanden opgemerkt dat vanwege de klimaatveranderingen de behoefte aan water en groen toeneemt. De in de structuurvisie opgenomen groenblauwe structuur in de stad draagt hieraan bij.

Met betrekking tot de realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone wordt opgemerkt dat dit provinciaal beleid is. De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bestaand beleid, zoals bovengenoemd provinciaal beleid, past hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie. Er vindt in het kader van de structuurvisie geen discussie plaats over het nut en de noodzaak van een Deltadijk, omdat dit een ontwikkeling vanuit het rijk is waarbij het initiatief niet bij de gemeente ligt. Om deze reden is in de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie het versterken van de Deltadijk als een project opgenomen waarbij de gemeentelijke rol 'verleiden' is. De versterking van de Deltadijk wordt wel als kans gezien om andere projecten op te pakken. Als ruimtelijk kader wordt de landschappelijke inpassing genoemd, zie pagina 107 van de ontwerpstructuurvisie.

- g. **Bosgebied:** het Natura2000 gebied Veluwe is één van de grootste Natura2000 gebieden van Nederland en is rijksbeleid. Het toevoegen van nieuwe locaties aan dit gebied is dan ook niet de bevoegdheid van de gemeente. Zoals al enkele malen in bovenstaande punten wordt aangegeven is dit bestaand beleid dat niet wordt opgenomen in de structuurvisie. Dit beleid blijft van toepassing als toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.

Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het verzoek in de structuurvisie beleid op te nemen over de zorg voor en behoud van cultuurhistorische kwaliteiten van de Veluwe wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. Het verzoek past niet in de aard van de structuurvisie gelet op het detailniveau.

In hoofdstuk 4 van de structuurvisie wordt de visie gepresenteerd, waarbij wordt aangegeven dat de focus ligt op vier ambities. Eén van deze ambities is 'Productief stad & land'. In deze ambitie wordt specifiek ten aanzien van de locatie van het ziekenhuis aangegeven dat deze locatie in de bosrandzone valt. Deze zone bestaat uit besloten landschappelijke kamers aan de randen het kernbos. Ontwikkelingen zijn mogelijk als deze passen binnen een of meer van de thema's voedsel, gezondheid en natuur. In de wijzigingsvoorstellen in hoofdstuk 3 van deze zienswijzenotitie is bovendien een ontwikkeling in het thema recreatie hieraan toegevoegd, waarbij wel wordt aangegeven dat de uitwerking per thema, de onderlinge afstemming van (ruimtelijke) initiatieven en afstemming met bestaande kwaliteiten hierbij van groot belang is. Met betrekking tot het stadion Wageningse Berg wordt opgemerkt dat Future Center één van de belangrijke Wageningse kennisgebieden is en onderdeel uitmaakt van de kennisas. Bovendien heeft de raad voor deze locatie reeds een kadernota vastgesteld en wordt voor dit gebied een bestemmingsplan voorbereid.

Zoals al enkele malen in bovengenoemde punten wordt aangegeven is de structuurvisie een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bescherming tegen onnodige houtkap past hier niet in. Bovendien is er wetgeving, zowel landelijk als gemeentelijk, die de gevraagde bescherming biedt.

- h. **Stad:** de structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Los van deze mate van gedetailleerdheid, is er voor nieuwe ontwikkelingen die niet in het geldende bestemmingsplan passen, altijd een bestemmingsplanwijziging of omgevingsver-

gunning nodig. Bij deze uitwerking komt een goede inpassing op de locatie aan de orde, waarbij details, zoals bijvoorbeeld het ophangen van kastjes voor vogels, een rol spelen als ook de toetsing aan (boven-)lokaal beleid.

De ladder duurzame verstedelijking is provinciaal beleid. De structuurvisie is een richtinggevende gemeentelijke beleidsvisie en toetsingskader op hoofdlijnen voor nieuwe ruimtelijke en functionele ontwikkelingen, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen. In hoofdlijnen staat voor verschillende onderwerpen omschreven welke ontwikkelingsrichtingen voor de stad, of voor deelgebieden gewenst zijn. Het opnemen van bestaand beleid, zoals genoemd provinciaal beleid, past hier niet in. Het bestaande beleid blijft echter van toepassing en een toetsingskader bij de uitwerking van ontwikkelingen die passen binnen de structuurvisie.

Voor de weerlegging van het verzoek om de ambitie voor de ontwikkeling van een groene mal op te nemen wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.

i. **De Born:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.

j. **Nudepark 2:** de raad heeft reeds een kadernota vastgesteld met de kaders voor het op te stellen bestemmingsplan voor Nudepark 2. Als er behoefte aan Nudepark 2 is wordt een bestemmingsplan met een gefaseerde realisatie opgesteld, waarbij het provinciale beleid een toetsingskader vormt. Bovendien wordt het bestemmingsplan in het kader van vooroverleg voorgelegd aan de provincie. Hieruit zal blijken of de provincie van oordeel is dat de uitbreiding moet worden ingeperkt.

Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het ontbreken van de groenelementen en het verzoek om herstel en aanplant van bomen op de locatie populierenbos wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.

k. **Natuurcompensatie:** De ambitie van het bijhouden van een compensatieboekhouding gaat ver over de verantwoordelijkheden van de gemeente heen. Compensatieverplichtingen worden opgelegd in het kader van ontheffingen van de flora en fauna wet of vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet in geval van initiatieven met een ruimtelijke implicatie. Tevens worden in het geval van kap van bomen onder de Boswet en gemeentelijke Bomenverordening herplantplichten opgelegd. In al deze gevallen is het bevoegd gezag de partij die de controle op naleving doet. Dit is dus niet alleen de gemeente, maar ook de provincie.

Zoals al enkele malen in bovengenoemde punten wordt aangegeven is er voor nieuwe ontwikkelingen die niet in het geldende bestemmingsplan passen, altijd een bestemmingsplanwijziging of omgevingsvergunning nodig. Bij deze uitwerking komt een goede inpassing op de locatie aan de orde, waarbij aantasting van de natuur e.d. wordt meegewogen indien dit aan de orde is in het kader van een natuurwaardenonderzoek. Het toepassen van een duurzaamheidsladder wordt om deze reden niet opgenomen in de structuurvisie.

In regionaal verband wordt het instellen van een landschapsfonds opgepakt. Om deze reden wordt dit niet door de gemeente opgericht.

l. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. De kadernota is op 22 oktober 2012 vastgesteld.

m. Specifieke opmerkingen over de verschillende onderdelen van de structuurvisie:

Zienswijze	Beoordeling
1	<ul style="list-style-type: none"> - Met name het herstel van de stedelijke groenstructuur wordt van belang geacht om de in de ontwerpstructuurvisie genoemde ambities waar te maken. Vandaar dat hier meer aandacht voor is dan voor de groenstructuren in het buitengebied. - Wat onder basiskwaliteit wordt verstaan is niet expliciet benoemd in de structuurvisie, maar ziet op de kwaliteit die Wageningen minimaal moet hebben om de in de structuurvisie genoemde ambities waar te kunnen

	<p>maken en om te kunnen werken aan een toekomstig bestendig Wageningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt e.
2	<ul style="list-style-type: none"> - De structuurvisie kent geen zoekzones, maar geeft een aantal ontwikkellocaties aan. De ontwikkelzone Lawickse Hof wordt niet genoemd in de ontwerpstructuurvisie, de ontwikkellocatie "Lawickse Hof" wel. Hiermee wordt bedoeld de locatie op de hoek van de Lawickse Allee en de Rooseveltweg bedoeld, waarvoor een bestemmingsplan voor het realiseren van studentenhuisvesting is opgesteld. Dit bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
4	<ul style="list-style-type: none"> - Een goede landschappelijke inpassing komt aan de orde bij de uitwerking van een nieuwe ontwikkeling in de vorm van een bestemmingsplan of omgevingsvergunning. - De ladder duurzame verstedelijking is provinciaal beleid, dat een toetsingskader is bij de uitwerking van een nieuwe ontwikkeling. - Op de visiekaart (pagina 34) worden de Gelderse Vallei en Binnenveld als basiskwaliteit weergegeven.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt b - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt b - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt e
6	<ul style="list-style-type: none"> - de busbaan leidt vooral tot een hoogwaardige aansluiting van de campus op het nationale OV netwerk. Daarbij leidt de vrijliggende businfrastructuur tot betere betrouwbaarheid van de ritten (aansluiting op bijv. treinen). Daarnaast is in overleg met provincie en Syntus een onderzoek gaande naar de mogelijkheden om regulier OV op de Nijenoord Allee te behouden. De mindere bereikbaarheid van Marijkeweg en Haarweg met OV is gezien de grotere halteafstanden van HOV (conform provinciaal beleid) verdedigbaar. In dit verband wordt vooral ingezet op het verbeteren van de fietsbereikbaarheid (incl parkeren) van de halteplaatsen.
7	<ul style="list-style-type: none"> - De ladder van Verdaas heeft de volgende stappen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruimtelijke visie en programma 2. Anders betalen voor Mobiliteit 3. De mogelijkheden van mobiliteitsmanagement 4. Een optimalisatie van het openbaar vervoer en fiets 5. De mogelijkheden van benutting 6. Aanpassingen van bestaande infrastructuur 7. Een onderbouwing van de noodzaak tot nieuwe infrastructuur <p>De vraagbeïnvloeding zit vooral in stap 1, 2 en 3. Daarbij ligt in stap 1 de nadruk op het bijeenbrengen van 'A en B' zodat er minder gereisd hoeft te worden. In stap 2 wordt de prijsprikkel benut om te zorgen dat de keuze om een reis te maken wordt beïnvloed. De derde stap (mobiliteitsmanagement) omvat tegenwoordig ook het arsenaal van maatregelen voor slim werken en slim reizen.</p>
8	<ul style="list-style-type: none"> - Een goede auto-bereikbaarheid is van belang voor de (economische) aantrekkelijkheid van Wageningen. Er is aandacht voor het verminderen van de automobilititeit. Dit blijkt onder andere uit de maatregelen die in het GMP

	staan, zoals ongelijkvloerse aansluitingen. Deze aansluitingen zijn juist om het fietsverkeer te stimuleren, als ook om de doorstroom op de Nijenoordallee te verbeteren. Daarnaast is er ook aandacht voor andere maatregelen om het fietsverkeer te stimuleren. Hiervoor wordt verwezen naar de factsheets 'Kennisas/landschap; Nijenoord Allee (1) en Mansholtlaan (9)' en 'Lintenstructuur; ontbrekende schakels en nieuwe fietsverbindingen'.
9	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.
10	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.
11	- Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. - Het versterken van het groenblauwe raamwerk wordt in de structuurvisie genoemd. Met betrekking tot de hitte-eilanden wordt opgemerkt dat vanwege de klimaatveranderingen de behoefte aan water en groen toeneemt. De in de structuurvisie opgenomen groenblauwe structuur in de stad draagt hieraan bij.
12	- Voor de weerlegging van de zienswijze over het ontbreken van De Eng, de cultuurhistorische agrarische enclaves op de kaart, wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. Het opnemen hiervan past niet in de aard van de structuurvisie, gelet op het detailniveau. - Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het ontbreken van de groenstructuur op de Born en in de stad wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt a.
13	- De ambitie van Natura2000 is niet recreatief. De Natura2000-gebieden bieden echter wel kansen voor het versterken van het recreatief-toeristisch profiel van Wageningen. Dit wordt genoemd in de structuurvisie. Hierbij wordt rekening gehouden met de ecologische waarde van deze gebieden.
14	- Dit verzoek past niet in de aard van de structuurvisie, vanwege het detailniveau.
15	- De gevraagde aandacht voor de recreatiedruk op de uiterwaarden en de daarbij behorende maatregelen zoals zonering, aanleggen groene buffers elder past niet in de aard van de structuurvisie, vanwege het detailniveau. Het is wel een aandachtspunt bij projecten waarbij de recreatiedruk op de uiterwaarden nog meer toeneemt.
16	- Voor het project 'Campus Plaza' heeft de raad in 2013 de kaders voor studentenhuysvesting en detailhandel vastgesteld op de Campus. De mate waarin in de toekomst nog meer woningbouw op de Campus wordt toegestaan is een uitwerking van de structuurvisie. De structuurvisie zet wel in op een verbetering van een verbinding tussen de binnenstad en de campus. Een goede verbinding komt ten goede aan de detailhandel in de binnenstad.
17	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging onder punt g.
18	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummer 2.
19	- Deze zienswijze is gegrond. De kaart zal hierop aangepast worden. Echter de voormalige buitenplaats 'Belmonte' en het landgoed 'de Driest' (bij Wageningen Hoog), zullen op de kaart gehandhaafd blijven.
20	- de ambitie is om op de Grebbedijk het vrachtverkeer goed te scheiden van fietsers. Daarnaast is het streven om binnen de wijk te zorgen voor een

	goede en veilige routing van vrachtverkeer (in overleg met de bedrijven).
21	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt f.
22	- De kaart op pagina 64 is een niet exacte weergave van de 3 landschappen. In hoofdstuk 3 is een wijzigingsvoorstel om de status van de kaart te verduidelijken in het onderschrift. - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De gevraagde analyse en visie komen aan de orde bij de uitwerking van de structuurvisie.
23	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt d.
24	- In genoemde paragraaf wordt aangegeven dat het boslandschap twee zones kent: het kernbos en een besloten bosrandzone met een kamerstructuur. In de zone 'kernbos' zijn de natuur, rust en de donkerte de kernwaarden. Ruimtelijke ontwikkeling is niet aan de orde. De bosrandzone bestaat uit besloten landschappelijke kamers aan de randen van het kernbos. Hierin ligt de bebouwing van landgoederen en zijn ontwikkelingen mogelijk. Door alleen hier ontwikkelingen toe te staan wordt verdere versnippering van het gebied voorkomen. Bij iedere ontwikkeling is afstemming met bestaande kwaliteiten van groot belang. Deze zinsnede wordt bij de wijzigingsvoorstellen toegevoegd.
25	- De voorgestelde aanvullende informatie met betrekking tot kernbos is deels te gedetailleerd voor de structuurvisie, deels zijn de genoemde ontwikkelingen provinciaal beleid. Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3.
26	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De genoemde ontwikkelingen zijn provinciaal beleid.
27	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummer 24.
28	- Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.
29	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt e.
30	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummers 15 en 29.
31	- Aangezien niet overal de botanische doelstelling als een gevolg van bedrijfsvoeringsaspecten behaald kan worden/wenselijk is blijft het van belang om ook in deze percelen verdroging te voorkomen. Eén van de laatste opties die dan overblijft is, is inunderen met gebiedsvreemd water. Er zijn ook mogelijkheden om water te sparen door de drainage van natuurpercelen te beperken. Dit heeft op termijn wel een oppervlakkige verzuring tot gevolg. In deze situatie geldt dat de gemeente in dit deel van het Binnenveld te maken heeft met vele grondeigenaren en de gemeente geen grondpositie heeft. Wel wordt in nauwe samenwerking met de ANV, Staatsbosbeheer en het Waterschap gekeken hoe de vogelrijkdom van het Binnenveld en de botanisch waardevolle percelen kunnen worden behouden. In deze zal het realiseren van de noordelijke EVZ op kleine schaal een voorbeeld functie kunnen vervullen.
32	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar

	de weerlegging van de zienswijze onder punt a.
33	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De gevraagde aandacht komt aan de orde bij de uitwerking van de structuurvisie. - Voor de weerlegging van de zienswijze waarbij grote zorgen worden geuit over de geboden ruimte voor meer ontwikkelingen wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt d.
34	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummer 33.
35	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De gevraagde aandacht komt aan de orde bij de uitwerking van de structuurvisie. Binnen de projecten wordt dit opgepakt, bijvoorbeeld in het kader van een omgevingsvergunning en/of een bestemmingsplanwijziging.
36	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummer 35.
37	- Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt g.
38	<ul style="list-style-type: none"> - In het GMP is de opgave benoemd om Kortenoord beter op het bestaande langzaamverkeernetwerk aan te laten sluiten. In de wijzigingsvoorstellen is opgenomen om deze ambitie te noemen, in plaats van een route vanuit Kortenoord op de Bornsesteeg aan te geven. Na een netwerksomschrijving zal pas blijken op wat voor een manier Kortenoord op het bestaande langzaamverkeernetwerk wordt aangesloten. - Het belang dat de stichting hecht aan herstel van laanstructuur en de wegbermen langs Kortenoord wordt voor kennisgeving aangenomen. Het opnemen van deze informatie is te gedetailleerd voor de structuurvisie, zoals toegelicht in hoofdstuk 1.3.
39	- De gemeente denkt de ruimte voor Nudepark 2 fase 2 mogelijk nodig te hebben in de komende periode tot 2025. Hoewel Nudepark 2 als een grijs vlak op kaartjes in de ontwerpstructuurvisie staat aangegeven, omvat het westelijk deel van deze ontwikkeling ruimte voor langzaamverkeersroute, waterretentie, hoogspanningsleidingen en natuur. Bij de bestemmingsplanwijziging vormt het beleid van de provincie een van de toetsingskaders.
40	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de weerlegging van de zienswijzen met betrekking tot de deltadijk en de groeninpassing van bedrijven wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt f. - Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot het probleem van de ontsluiting wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging in deze tabel onder nummer 20. - Voor de weerlegging van de zienswijze met betrekking tot de natuurontwikkeling wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De natuurontwikkeling is provinciaal beleid.
41	- Voor dit project zijn een onherroepelijk bestemmingsplan en

	beeldkwaliteitsplan van kracht. De uitwerking van dit project zal overeenkomstig hetgeen in deze plannen is vastgelegd plaatsvinden.
42	- Deze zienswijze is te gedetailleerd om in de structuurvisie op te nemen, zoals toegelicht in hoofdstuk 1.3. In het project Torckdael wordt rekening gehouden met het bestaande groen. Een aantal bomen zijn tijdelijk opgeslagen en worden later teruggeplant in het project.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Voorts zullen van de kaarten op de pagina's 50 en 60 worden aangepast ten aanzien van de werkelijke ligging van (voormalige) landgoederen en/of buitenplaatsen. Op de kaart op pagina 64, zal in het onderschrift worden aangegeven dat het gaat om een symbolische weergave van de 3 landschappen. Op pagina 67 zal, naar aanleiding van deze zienswijze, de ontwikkelingsmogelijkheid binnen het thema wonen worden geschrappt, voor wat betreft de linten- en houtwallenzone

2.2 Vereniging Mooi Wageningen

Samenvatting

- a. **Planconcept 'Kennisas' en het Future Center:** Het concept van de 'Kennisas' die zou moeten worden ontwikkeld om de belangrijke Wageningse kennisgebieden De Born, Leeuwenborch, Business-Sciencepark, Marijkeweg, binnenstad en het toekomstige Future Centre aaneen te rijgen, vindt de vereniging enigszins gezocht. Immers, de afstand van De Born tot het voormalige voetbalstadion is vele malen korter via de Diedenweg. Het concept 'Kennisas' is daardoor weinig steekhoudend en lijkt eerder een achteraf bedachte doelredenering om de ligging van het Future Centre te verantwoorden. De locatie van het Future Centre is en blijft - stedenbouwkundig gezien - excentrisch ten opzichte van de andere kennisinstellingen binnen de gemeente, met name nu het zwaartepunt van die instellingen gecentreerd is geraakt in de nieuwe buitenste schil van de stad. De ambities voor de Bosrandzone (pagina 69), die eerder getuigen van kleinschaligheid, wringen ook met de grootschalige herontwikkeling van het stadion die hier op relatief korte termijn wordt voorzien. De vereniging is kritisch over de economische haalbaarheid en landschappelijke impact van dit plan.
- b. **Stad aan de rivier:** Op pagina 71 wordt de ambitie uitgesproken om Wageningen een stad aan de rivier te laten worden. Dit lijkt in eerste instantie gekopieerd uit het gefnuikte Uiterwaardenplan uit de jaren '70. Hoe het ook zij, de stad ligt al aan de Rijn, zij het vandaag de dag planologisch veilig daarvan gescheiden door het beschermde uiterwaardengebied. Bovendien heeft de Grebbedijk deels al een stedelijke balkonfunctie. De vereniging stelt voor om voornoemde ambitie nog eens nader te bezien. Voor het overige lijkt het schuiven met de jachthaven de vereniging in dit verband vrijwel onhaalbaar. Terecht wordt dan ook opgemerkt dat behalve natuurontwikkeling of het creëren van ruimte voor de rivier, verdere ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde is in de uiterwaarden. Dat kan ook niet want hier geldt het Natura 2000 regime.
- c. **Correcte benoeming van wetgeving en Natura 2000:** Op pagina 71 wordt opgemerkt dat voor het hele riviereengebied "de wet- en regelgeving van Ecologische Hoofdstructuur en Wet Beheer Rivieren" zou gelden. De vereniging tekent hierbij het navolgende aan. De EHS is als zodanig geen wettelijk kader maar een concept uit de ecologie dat juridisch wordt geregeld

door onder meer bestemmingsplannen en bijgevolg de Wet ruimtelijke ordening. De regelgeving van Natura 2000 wordt opvallend genoeg in het hele stuk niet benoemd, terwijl het wel een grote invloed heeft op de zonering van het Wageningse grondgebied. Immers, verschillende gebieden in de gemeente zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en aangemeld onder de Habitatrictlijn en vallen als zodanig onder het Natura 2000 netwerk. Voorts merkt de vereniging op dat de Wet Beheer Rivieren niet bestaat. Hier zal de Beleidslijn grote rivieren en/of de Wet beheer rijkswaterstaatswerken worden bedoeld, beide vallen onder de Waterwet. De vereniging verzoekt om deze laatstgenoemde wet in de structuurvisie te citeren.

- d. **Niet noemen stiltegebied:** Een opmerking over de provinciale verordening ten aanzien van het stiltegebied in het Binnenveld komt in de structuurvisie niet aan de orde. Dit vindt de vereniging een ernstige ommissie. De vereniging merkt op dat zij dit recentelijk ook heeft aangevoerd in haar zienswijze op de provinciale omgevingsvisie.
- e. **Grebbelinie als cultuurhistorisch element:** Op pagina 73, daar waar het gaat over het Binnenveld als het zuidelijke deel van de Gelderse Vallei, vraagt de vereniging aandacht voor de Grebbelinie. Deze cultuurhistorisch notie ontbreekt voorsnog in de structuurvisie. De Grift/Valleikanaal zorgt namelijk niet alleen voor de afwatering, maar geldt bovendien als de belangrijkste cultuurhistorische drager van de Grebbelinie in de gemeente.
- f. **Gemeentelijke rol bij realisatie Noordelijke EVZ:** Voor wat betreft de Noordelijke ecologische verbindingzone stelt de vereniging tot haar tevredenheid vast dat hiervoor een ruim budget is gereserveerd. De gemeentelijke rol, zoals benoemd in de uitvoeringsparagraaf, zou naar de mening van de vereniging dan ook eerder kunnen worden geformuleerd als 'ontwikkeland' in plaats van het voorzichtige 'verleidend'.
- g. **Energieproductie:** op pagina 65 wordt onder meer over biomassa en energieproductie als ontwikkelingen geschreven die dienen te passen binnen de ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders. Nu de locatiekeuze van windturbines niet aan de orde is in de ontwerp structuurvisie vraagt de vereniging zich af wat er - naast bodemenergie - moet worden verstaan onder energieproductie in de gemeente.
- h. **Herstructurering Nudepark I en uitbreiding Nudepark II:** Mooi Wageningen kan zich niet vinden in de volgende redenering op pagina 63 van de ontwerpstructuurvisie: "*Nudepark 2 wordt, als daar behoefte aan is, gefaseerd uitgebreid, hiermee kan de herstructurering van de bestaande terreinen op gang worden gebracht.*" Zij interpreteren deze zin als 'eerst uitbreiden, dan herstructureren' en achten dit strijdig met de structuurvisie-doelstelling over uitbreiden in het landschap ("Wageningen koestert de kwaliteiten van het landschap, wil niet langer uitbreiden in het landschap en wil vooral investeren in de kwaliteit van de bestaande stad" (pagina 41 ontwerpstructuurvisie) en acht het ook strijdig met de uitgangspunten van RPB FoodValley en met de 'ladder voor duurzame verstedelijking' uit de SVIR. Mooi Wageningen vraagt zich af of dit terrein in een regionale behoefte voorziet en zo nee is deze locatie dan wel voldoende ontsloten door verschillende modaliteiten? Hoe verhoudt de zinsneden op pagina 16 van de ontwerpstructuurvisie "Wageningen wil de lokale werkgelegenheid de ruimte bieden door herstructurering en beperkte uitbreiding van Nudeparken en Rijnhaven. Grootschalige uitbreidingen van regionale bedrijventerreinen worden elders in de regio opgevangen." Met de website van Nudepark II/Rijnbusinesspark, waar staat "Het terrein wordt naar verwachting in twee fasen ontwikkeld en omvat in totaal ruimt 182.000 m2. Fase 1 behelst de realisatie van een bedrijventerrein met een omvang van circa. 60.000 m2."
- i. **Spelfout** Er wordt gewezen op een spelfout op pagina 7 "bewding", dat "bevrijding" moet zijn.

Beoordeling

- a. **Planconcept 'Kennisas' en het Future Centre:** de mening die geuit wordt over het planconcept 'Kennisas' wordt voor kennisgeving aangenomen. Met betrekking tot de locatie van het Future Centre wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.1

- onder punt g. In aanvulling hierop wordt opgemerkt dat de opmerking over de kritische houding van de vereniging ten opzicht van dit plan bij de gemeente bekend is en voor kennisgeving wordt aangenomen.
- b. **Stad aan de rivier:** De ambitie om de stad beter te verbinden met de rivier is tijdens één van de themabijeenkomsten naar voren gebracht, als kans voor kwaliteitsverbetering van de binnenstad. Enerzijds sluit de ambitie van het verplaatsen van de jachthaven, zoals reeds besloten in het kader van 'de voortuin van Wageningen', aan op deze ambitie, overigens werd met name aan kleine ingrepen gedacht. De Deltadijk biedt mogelijk kansen om deze ambitie te realiseren. Hoe dan ook, de maatregelen om de ambitie waar te maken moeten passen in bestaande kwaliteitskaders, wet- en regelgeving. De opmerking over de haalbaarheid van de plannen met betrekking tot het verplaatsen van de jachthaven, wordt voor kennisgeving aangenomen.
  - c. **Correcte benoeming van wetgeving en Natura 2000:** De EHS is provinciaal beleid en de Natura 2000-gebieden zijn rijksbeleid. Voor de onderbouwing waarom deze niet verder met name genoemd worden wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 1.3. De bedoeling van de tekst is, dat er wet- en regelgeving van toepassing is met betrekking tot de ecologische waarden en het waterbeheer. Er wordt een tekstaanpassing voorgesteld, die dit verduidelijkt.
  - d. **Niet noemen stiltegebied:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.1 onder punt b.
  - e. **Grebbelinie als cultuurhistorisch element:** in de structuurvisie op pagina 51 wordt bij de ambitie Stad der bevrijding de Grebbelinie met name genoemd. Op de kaart 'culturele routestructuur tussen Utrechtse Heuvelrug en Veluwe met als kern de Stad der bevrijding' op pagina 50 wordt de Grebbelinie eveneens aangeduid.
  - f. **Gemeentelijke rol bij realisatie Noordelijke EVZ:** op pagina's 88 en 89 zijn de typen ontwikkelingen en projecten beschreven. In het geval dat de gemeente geen grondpositie heeft, zoals bij de realisatie van de noordelijke EVZ, en afhankelijk is van andere partijen om de gehele opgave van het project en het daarbij behorende resultaat te halen wordt het type ontwikkeling/project 'verleiden' genoemd. Het budget is op deze rol afgestemd. De opmerking met betrekking tot het gereserveerde budget wordt voor kennisgeving aangenomen.
  - g. **Energieproductie:** De structuurvisie laat alle locaties voor windturbines open; voor de locatiekeuze is een apart proces gevolgd. Naast windenergie zijn er andere vormen van energieproductie. Een nieuwe economische drager van bestaande landgoederen zou bijvoorbeeld ook een 'zonneveld' kunnen zijn. In de provincie Zeeland is dit al gedaan.
  - h. **Herstructurering Nudepark I en uitbreiding Nudepark II.** Met de aangehaalde zin op pagina 63, wordt bedoeld dat de gemeente de herstructureringsopgave (samen met provincie en betrokken partijen) oppakt, los van de uitbreiding Nudeparken, maar dat de uitbreiding van de parken wel kansen kan bieden voor herstructurering door verplaatsings- en uitbreidingsmogelijkheden die voor de lokale bedrijven wordt gecreëerd. De gemeente is dan ook terughoudend met de ontwikkeling van Nudepark II en wil de planologische ontwikkeling voor de 1^e fase dan ook pas mogelijk maken indien er eerst 2 ha. zijn verkocht. Er is dan ook geen strijdigheid met het streven naar inbreiding, zoals verwoord op pagina 41 van de ontwerpstructuurvisie in het kader van woningbouwlocaties, noch met het de uitgangspunten van RPB FoodValley en met de 'ladder voor duurzame verstedelijking' uit de SVIR voor zover de invloed van de gemeente reikt. Het terrein voorziet in een lokale behoefte, dit blijkt ook uit de zinsnede op pagina 16 van de ontwerpstructuurvisie. Het opnemen van de ontsluiting van de Nude voor verschillende modaliteiten past niet in de aard van de structuurvisie, zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. Dit onderwerp is wel een aandachtspunt bij de revitalisering. Het vastgestelde visiedeel van het GMP gaat uit van de opstelling van een aantal netwerkbeschrijvingen voor verschillende modaliteiten. In deze netwerkbeschrijvingen voor auto, fiets en OV wordt ook gekeken naar de verkeersproductie en -attractie van economische centra. De Nude zal er hier één van zijn. Daarnaast is in de visie voor het GMP als beslispunt

vastgesteld (5.): "ruimtelijke plannen en vergunningen worden getoetst op mobiliteitseffecten. Deze toetsing bestaat uit (a) de effecten van een ontwikkeling in de directe omgeving en (bij grote ontwikkelingen) de rest van de stad, ..." Dit houdt dus in dat voor omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen een expliciete analyse moet worden gemaakt van de verkeerseffecten van een plan.

Gemeente zal het ontwerp Bestemmingsplan voor de 1^e fase van 6 ha. netto uitgifbare kavels pas ter visie leggen, indien de ontwikkelaar kan aantonen dat 2 ha. van de netto uitgifbare kavels is verkocht.

Bij de ontwikkeling van de 1^e fase behoort ook de ontwikkeling van een groene zone, ten behoeve van langzaamverkeersroute, waterretentie, hoogspanningsleidingen en natuur aan de westzijde van het terrein. Deze zone heeft een omvang van ca. 4 ha. Het totale terrein (inclusief de groene zone aan de westzijde bedraagt ca. 18 ha.). Deze 18 ha. wordt omschreven als "beperkte uitbreiding", in tegenstelling tot grootschalige uitbreidingen die in de regio opgevangen moeten worden.

- i. De spelfout wordt gecorrigeerd.

Conclusie

De zienswijze is deels gegrond. Voorts zal op pagina 71 de bedoeling van de tekst met betrekking tot wet- en regelgeving worden verduidelijkt en zal de spelfout op pagina 7 worden gecorrigeerd

2.3 Idealis, Wageningen UR, VeSte

Samenvatting

- a. Idealis, Wageningen UR en VeSte pleiten voor meer mogelijkheden voor permanente en tijdelijke huisvesting voor studenten en phd's, vanwege de prognoses met betrekking tot een grote toename van studentenbehoefte. Hierbij geven ze aan dat goede huisvesting een cruciale vestigingsplaatsfactor is voor studenten, PhD's en kenniswerkers die voor Wageningen willen kiezen. Dit speelt veel sterker in Wageningen vanwege het (inter-)nationale karakter en unieke studies van Wageningen UR dan bij andere regionaal gerichte universiteitssteden. Ook geven ze aan dat de studentenpopulatie van essentieel belang is voor de Wageningse cultuur, economie en werkgelegenheid, als ook van belang is voor Wageningen UR zelf. Wageningen heeft hierbij als concurrentievoordeel op omliggende gemeenten dat ze al een stedelijk woonmilieu met een bruisend studentenleven te bieden heeft. Er moet dan ook alert worden ingespeeld op vraag en aanbod voor geschikte huisvesting. Zij zijn het dan ook niet eens met de stelling dat Wageningen nog wel groeit, maar dat de grote groei eruit is. Dit baseren ze zowel op de ontwikkelingen van de kenniseconomie op de Campus, als op de prognoses met betrekking tot de behoefte aan studentenhuysvesting.
- b. Idealis, Wageningen UR en Veste geven aan dat studentenhuysvesting in de ontwerpstructuurvisie niet is meegenomen. Er moeten nog locaties worden gezocht voor circa 1.700 wooneenheden. In deze economische onzekere tijden vereist het juist om voor studentenhuysvesting programmatische sturing in de structuurvisie op te nemen.
- c. Partijen vinden de aandacht voor meer en betere OV en fietsverbindingen tussen de binnenstad en de campus terecht, maar vragen om in de komende tien jaar niet te vergeten om te zorgen voor goede en snelle verbinding voor (elektrische) auto's. Studenten en PhD's hebben ook weleens vervolgspraken elders, ...en haast. De binnenstad zal daarom via meerdere wegen en vervoersmodaliteiten snel bereikbaar moeten zijn om het voorzieningenniveau op peil te houden en om een aantrekkelijke woon- en uitgaanslocatie te kunnen blijven.
- d. Het is volgens partijen prijzenswaardig dat de gemeente aankondigt om te verkennen of een Stedelijk OntwikkelingsFonds kan worden opgericht.

- e. Wanneer de urgentie voor uitbreiding van studentenhuisvesting in de structuurvisie wordt benoemd is versnelling van herbestemmingprocedures meer mogelijk. Hierbij vragen ze om meer experimenteerruimte voor (tijdelijke) studentenhuisvesting op locaties met andere bestemmingen. Idealis zet zich graag in op tijdelijke huisvesting op braakliggende terreinen en vrijkomende gebouwen waaronder eigen bezit van de gemeente, mits hierover een vaste en langere exploitatieperiode valt af te spreken.
- f. Partijen vinden de opgave om de relatie tussen de stad, universiteit en kenniseconomie te versterken summier beschreven. Wat is de visie op wonen en werken op de Campus op lange termijn?
- g. Partijen zijn het eens met de doelstelling ten aanzien van duurzaamheid & klimaatopgaven, met het oog op woonlasten/energieverbruik, maar vraagt om ruimte voor uitzonderingen ten aanzien van duurzaamheid en klimaatopgaven, met name energieverbruik wanneer het gaat om tijdelijke huisvesting in bestaande gebouwen, in verband met de haalbaarheid hiervan.
- h. De behoefte aan studentenhuisvesting is veel groter en ook belangrijker voor Wageningen dan uit het ontwerpstructuurvisie blijkt. Partijen zijn het niet oneens met de selectiviteit mbt waar in Wageningen de studentenhuisvesting en huisvesting phd's en kenniswerkers moet worden opgevangen. Belangrijk is wel om stevig werk te maken van nieuwbouw voor studentenhuisvesting op deze en andere locaties.
- i. Reactie op locaties:
  - Permanente huisvesting voor studenten /PhD's: Nijenoord Allee, Mansholtlaan, DMP (en gastmedewerkers), Wageningen campus /de Born, De Born-oost /Bornsesteeg, locaties rondom de Mansholtlaan, Locaties rondom de sterflats en aan de Nijenoord Allee, Centrum.
  - Tijdelijke huisvesting voor studenten: Duivendaal, Noordrand Centrum
  - Tijdelijke en permanente huisvesting De Drieyen en tropische kas

Beoordeling

- a. De gemeente Wageningen erkent de door Idealis, Wageningen UR en VeSte genoemde groei van studentenhuisvesting in Wageningen voor de komende 5 jaar. De ontwerpstructuurvisie was reeds gereed toen de nieuwe prognoses van Wageningen UR bekend werden, vandaar dat deze niet verwerkt is in de structuurvisie. Naar aanleiding hiervan worden enkele wijzigingen op de ontwerpstructuurvisie aan de gemeenteraad voorgesteld, met betrekking tot pagina's 54 en 55. Gezien de onzekerheid van studentenprognoses is het wel van belang de behoefte aan studentenhuisvesting goed te monitoren. Een van de wijzigingsvoorstellen is dat ingespeeld moet worden op actuele ontwikkelingen in de vraag naar studentenhuisvesting, zowel voor tijdelijke als permanente oplossingen. Het feit dat studentenhuisvesting zoveel mogelijk flexibel moet worden gebouwd speelt hierbij ook een belangrijke rol.
  - Economisch aspect studentenhuisvesting: Het klopt dat universiteiten een magnetische uitwerking hebben op innovatieve bedrijven en onderzoeksinstituten. Wageningen wil een aantrekkelijke kennisstad zijn met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor studenten en kenniswerkers. Dit staat reeds verwoord op pagina 55 en leidt tot wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de actuele prognoses en met de opmerking dat: De aanwezigheid van studenten die in Wageningen wonen vergroot de levendigheid van de stad en versterkt de lokale economie van de binnenstad.
  - De stelling dat Wageningen nog wel groeit, maar dat de grote groei eruit is, heeft betrekking op reguliere bevolkingsgroei. Ook voor Wageningen geldt dat de bevolkingsontwikkeling zich langzaam gaat stabiliseren, wat uiteraard effecten heeft voor de reguliere woningbouw. Dit is een van de redenen om te focussen op inbreidingslocaties in de structuurvisie. Ook voor studentenhuisvesting geldt overigens dat de landelijke trend is dat na 2025 de aantallen Nederlandse studenten gaan dalen.
- b. Zie hiervoor ook het antwoord bij a en de aangekondigde wijzigingen. Voorts zijn de gemeente Wageningen, Wageningen UR en Idealis op dit moment gezamenlijk aan het onderzoeken

welke locaties en gebouwen potentieel geschikt zijn voor tijdelijke of permanente studentenhuisvesting voor de komende 10 jaar.

- c. In het visie document van het GMP –die input is geweest voor de ontwerpstructuurvisie- zijn de volgende uitgangspunten genoemd. Het GMP gaat voor interne verbindingen (tot ca. 15 km) uit van de fiets als voorkeursvervoermiddel. Vervolgens is het (H)OV in beeld en pas als laatste komt de auto aan bod. (p. 29 visiedocument). De uitdagingen voor het autobeleid zijn vooral gericht op (1) het bewust maken van automobilisten voor de auto en (2) het bevorderen van de bereikbaarheid voor auto's op de externe verplaatsingen, groter dan 15 kilometer (p. 32).

De raad heeft op 31 april 2013 expliciet het volgende besloten in beslispunt 3, met betrekking tot het GMP: voor de interne bereikbaarheid van Wageningen wordt primair uitgegaan van langzaam verkeer (fietsen en lopen). De gemeente pleegt geen extra inspanningen voor het verbeteren van de interne autobereikbaarheid.

Naast de input vanuit GMP hebben ook andere invalshoeken -zoals klimaatdoelstellingen, leefbaarheid van de stad, het verbinden van de Campus met de stad en het herstel van ontbrekende schakels in linten- geleid tot de keuze om een aantal maatregelen voor te stellen om fietsverbindingen te verbeteren, waar mogelijk gecombineerd met herstel van linten. Daarnaast is de inzet gericht op de doorstroming van Mansholtlaan en Nijenoordallee voor autoverkeer en de busbaan over de Campus.

In het GMP en de structuurvisie zijn keuzes gemaakt met betrekking tot de bereikbaarheid waar de gemeente haar middelen de komende jaren volop op in gaat zetten. Bij de ontwikkeling zijn modellen gehanteerd. Er is sprake van een voldoende robuust en veilig structuur voor de komende periode. Na afloop van de realisatie worden de resultaten gemonitord.

- d. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.
- e. Met betrekking tot het opnemen van de urgentie voor studentenhuisvesting zie hiervoor ook de antwoorden bij a en b. De gemeente is positief over het feit dat Idealis zich wil inzetten voor tijdelijke huisvesting op braakliggende terreinen en vrijkomende gebouwen (waaronder die van de gemeente). Dit sluit goed aan bij het amendement van de raad met betrekking tot studentenhuisvesting en de visie zoals verwoord in de ontwerpstructuurvisie, waarin oplossingen voor huisvestingsproblematiek o.a. gezocht moet worden in leegstaande panden. Ten aanzien van de opmerking over de exploitatietermijn, wordt opgemerkt dat de wetgever op dit moment de maximale termijn voor tijdelijk gebruik op vijf jaar heeft gesteld. Een wetwijziging om deze termijn aan te passen in bijvoorbeeld 10 jaar ligt bij de eerste kamer maar is nog niet in werking getreden.
- f. De opgave over de relatie tussen stad, Wageningen UR kenniseconomie is met de eerder genoemde wijzigingen onder a (op pagina 55) uitgebreid. In een van de wijzigingsvoorstellen wordt het kennislandschap en de beoogde ontwikkelingen hierop verduidelijkt.
- g. De opmerking mbt duurzaamheidsnormen bij tijdelijke huisvestingsoplossingen wordt voor kennisgeving aangenomen: In het Dugo-beleid is ruimte voor uitzonderingen opgenomen, zeker voor tijdelijke voorzieningen.
- h. Het college van B&W heeft in juni 2013 het besluit genomen om nieuwe initiatieven voor (tijdelijke) studentenhuisvesting toe te staan; de vrijstelling van de ontheffing van de tijdelijke eenheden in principe met 5 jaar te verlengen, mits dit wettelijk ook mogelijk is en gezamenlijk met Wageningen UR en Idealis onderzoek te doen naar potentiële geschikte locaties, waaronder ook eigen locaties gemeente. Hiermee geeft het college de urgentie voor studentenhuisvesting aan, waarbij in de structuurvisie reeds de ruimtelijke kaders zijn aangegeven.

- i. Met betrekking tot de genoemde locaties door Wageningen UR, Idealis en VeSte partijen, geeft de gemeente de volgende reactie:
- Er zijn geen tijdelijke locaties aangewezen in de structuurvisie. In het algemeen geldt dat de gemeente voorstander is voor het gebruik van leegstaande gebouwen of gebieden, waarbij de gemeente ook voor tijdelijke invullingen zo veel mogelijk streeft dat deze pas t binnen de structuurvisie.
  - De Nijenoordallee en Mansholtlaan zijn geen woningbouwlocaties.
  - DMPstaat in de structuurvisie benoemd voor kenniswerkers. Studentenhuisvesting zou een mogelijkheid kunnen zijn, die nu verder wordt onderzocht.
  - Campus de Born: is reeds aangeduid voor studenten en kenniswerkers
  - Op Duivendaal vindt nu tijdelijke studentenhuisvesting plaats. Voor de langere termijn ziet gemeente hier primair kansen voor een gemengde bestemming, waaronder wonen. Wellicht zou woningbouw voor studenten en phd'ers hierin een bescheiden onderdeel kunnen vervullen.
  - Noordrand centrum, Stationsstraat is reeds aangeduid voor studenten en kenniswerkers
  - Tijdelijke studentenhuisvesting past op De Dreijen prima. Voor de langere termijn wordt hier kansen voorzien voor de ontwikkeling tot een hoogwaardige, innovatieve en duurzame wijk met ruimte voor wonen, werken en recreatie voor een heterogene doelgroep uit alle woonmilieu's, waarin huisvesting voor studenten en phd'ers mogelijk een aandeel in zou kunnen vervullen.
  - Het bedrijvendeel Born Oost is reeds onderdeel van de (vergroete campus), waarbinnen studentenhuisvesting voor studenten en kenniswerkers past.
  - De locaties rondom de Sterflats zijn reeds onderdeel van de (vergroete campus), waarbinnen studentenhuisvesting voor studenten en kenniswerkers past.
  - Op pagina 55 van de structuurvisie is m.b.t. het centrum reeds aangegeven dat studentenhuisvesting bij voorkeur o.a. in de binnenstad van Wageningen ontwikkeld zal worden.
- Dit geeft geen aanleiding om de tekst in de structuurvisie hierop te wijzigen. De kaart op pagina 54 zal naar aanleiding hiervan verduidelijkt worden.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Voorts zal de kaart op pagina 54 verduidelijkt worden. Ook zullen de teksten op de pagina's 54 en 55 aangepast worden, zodat benadrukt wordt wat de aanwezigheid van studenten betekend voor de lokale economie en zodat er meer duidelijkheid wordt gegeven in de studentenbehoefte de komende jaren als ook de wijze waarop dit wordt opgevangen.

2.4 Stichting DuBoWa

Samenvatting

- a. **De Dreijen:** de stichting onderschrijft de ambitie om De Dreijen te herontwikkelen tot een landelijk onderscheidende proeftuin voor hoogwaardig, duurzaam en innovatief wonen. In aanvulling daarop vraagt de stichting ook aandacht voor het collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO); een woonvorm die tot op heden in Wageningen niet realiseerbaar is gebleken.
- b. **Stad aan de rivier:** Op pagina 71 wordt de ambitie uitgesproken om Wageningen een stad aan de rivier te laten worden. Dit lijkt in eerste instantie gekopieerd uit het gefnuikte Uiterwaardenplan uit de jaren '70. Hoe het ook zij, de stad ligt al aan de Rijn, zij het vandaag de dag planologisch veilig gescheiden daarvan door het beschermde uiterwaardengebied. Bovendien heeft de Grebbedijk deels al een stedelijke balkonfunctie. De stichting stelt voor om voornoemde ambitie nog eens

nader te bezien. Voor het overige lijkt het schuiven met de jachthaven de stichting in dit verband vrijwel onhaalbaar. Terecht wordt dan ook opgemerkt dat behalve natuurontwikkeling of het creëren van ruimte voor de rivier, verdere ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde is in de uiterwaarden. Dat kan ook niet want hier geldt het Natura 2000 regime

- c. **Ecologische Hoofdstructuur:** op pagina 71 wordt opgemerkt dat voor het hele rivierengebied de wet- en regelgeving van Ecologische Hoofdstructuur en Wet Beheer Rivieren gelden. Daarover merken de stichting twee dingen op. De EHS is als zodanig geen wettelijk kader maar een concept uit de ecologie dat niet door zichzelf wordt ingevuld, maar onder meer door bestemmingsplannen en bijgevolg de Wet ruimtelijke ordening. De regelgeving van het Natura 2000 netwerk wordt opvallend genoeg niet benoemd, terwijl het wel een grote invloed heeft op de zonering van het Wageningse grondgebied. Immers, veel gebieden in de gemeente zijn zowel aangewezen onder de Vogelrichtlijn als aangemeld onder de habitatrichtlijn en vallen dientengevolge onder het Natura 2000 netwerk. Voorts merkt de stichting op dat de Wet Beheer Rivieren niet bestaat. Hier zal wellicht sprake zijn van een verbastering van de Beleidslijn grote rivieren en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Beide vallen onder de Waterwet. Wij verzoeken u dan ook om deze laatstgenoemde wet in de structuurvisie te citeren.
- d. **Binnenveld:** Een opmerking over de provinciale verordening ten aanzien van het stiltegebied in het Binnenveld komt in de structuurvisie niet aan de orde. Dit vindt de stichting een ernstige omissie. Op pagina 73, daar waar wordt geschreven over het Binnenveld als het zuidelijke deel van de Gelderse Vallei, vraagt de stichting ook aandacht voor de Grebbelinie. De Grift/Valleikanaal zorgt namelijk niet alleen voor de afwatering, maar geldt bovendien als de belangrijkste cultuurhistorische drager van de Grebbelinie in de gemeente. Deze cultuurhistorisch notie ontbreekt in de structuurvisie.
- e. **Noordelijke ecologische verbindingzone:** Voor wat betreft de Noordelijke ecologische verbindingzone stelt de stichting tot haar tevredenheid vast dat hiervoor een ruim budget is gereserveerd (pagina 116). De gemeentelijke rol hierin - in de uitvoeringsparagraaf benoemd als het enigszins afwachtende 'verleidend' - zou wat de stichting betreft met de kwalificatie 'ontwikkeland' beduidend proactiever kunnen worden.
- f. **Energieproductie:** op pagina 65 wordt onder meer geschreven over biomassa en energieproductie als ontwikkelingen die dienen te passen binnen de ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders. Nu de locatiekeuze van windturbines niet aan de orde is in de ontwerpstructuurvisie vraagt de stichting zich af wat er - naast bodemenergie - moet worden verstaan onder energieproductie in de gemeente.
- g. **Spelfout** Er wordt gewezen op een spelfout op pagina 7 "bewding", dat "bevrijding" moet zijn.

Beoordeling

- a. **De Dreijen:** Vanuit woonkwaliteit bezien is de gemeente Wageningen voorstander van particulier opdrachtgeverschap en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap om aan de vraag van bepaalde doelgroepen te voldoen. Hiervoor zijn geen specifieke locaties aangewezen en de gemeente wil hierin – gezien de marktomstandigheden- graag flexibiliteit houden. Dit is reden waarom deze specifieke woonvorm niet expliciet in de structuurvisie is opgenomen, voor specifieke locaties. Het stimuleren van CPO onderdeel is van de woonvisie. Dit beleid blijft van toepassing. CPO zegt niets over de woonvorm, wel over de realisatievorm. De ruimte voor CPO ontwikkelingen is er binnen de Structuurvisie.
- b. **Stad aan de rivier:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder punt b.
- c. **Ecologische Hoofdstructuur:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder punt c.

- d. **Binnenveld:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder de punten d en e.
- e. **Noordelijke ecologische verbindingzone:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder punt f.
- f. **Energieproductie:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder punt g.
- g. **Spelfout** Voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.2 onder punt i.

Conclusie

De zienswijze is deels gegrond. Voorts zal op pagina 71 de bedoeling van de tekst met betrekking tot wet- en regelgeving worden verduidelijkt en zal de spelfout op pagina 7 worden gecorrigeerd.

2.5 Zinzia zorggroep

Samenvatting

- a. Voor de instandhouding van haar publieke opdracht inzake landgoed en zorgverlening moet Zinzia haar landgoedexploitatie duurzaam verbeteren en (een deel van) het zorgvastgoed vernieuwen. Deze integrale opgave zal op korte termijn (1 tot 5 jaar) gerealiseerd moeten worden en kent een hoge urgentie. Zinzia zorggroep verzoekt om deze integrale opgave (mbt zorg en in stand houden landgoed ONO) zodanig in de structuurvisie te noemen dat recht wordt gedaan aan het urgente karakter hiervan. Dit zou onder meer tot uitdrukking kunnen worden gebracht in de strategiekaart op pagina 92 en in de tekst van het subscript op pagina 93.
- b. De bossen op landgoed ONO moet als productiebos worden gekenschetst. De houtproductie is een belangrijke inkomstenbron voor het landgoed (namelijk 65% van de totale –zoals bekend niet dekkende- inkomsten van het landgoed). Zinzia verzoekt om de functie van het bos als productiebos zodanig in de structuurvisie te benoemen, dat deze voor het landgoed onmisbare functie in afwegingen gelijk aan andere functies van het bos wordt meegewogen.

Beoordeling

- a. Het landgoed ONO maakt onderdeel uit van de strategische zone 'e. De Eng/Landgoederenzone', deze staat benoemd op pagina 92. De urgentie van de strategische zones blijkt al uit de volgende omschrijving: "Gebieden waar een aantal kwaliteiten, opgaven en projecten samenkomt. Het zijn cruciale zones voor de kwalitatieve ontwikkeling van de gemeente." Deze zone staat ook verwerkt in de strategische kaart op pagina 96. Het voorstel is om de kaart te verduidelijken, zodanig dat ONO ook zichtbaar onderdeel is van de strategische zone. In de ontwerpstructuurvisie blijkt deze ontwikkelingsmogelijkheid onvoldoende uit de tekst op pagina 69. Ook blijkt uit deze tekst onvoldoende wat bedoeld wordt met de bosrandzone. Het voorstel is de tekst ten aanzien van beide punten aan te passen, waarbij ook een relatie wordt gelegd met de recreatieve kansen die met name aan de zuidrand van het bosgebied liggen in relatie tot de ambitie van 'stad der bevrijding'. De structuurvisie is gebaseerd op versterking van kwaliteiten en op de 4 ambities. Het landgoed ONO, ligt op de Wageningse berg, die in 'hoofdstuk 3: Visie 2025 de basiskwaliteit op op orde', onder paragraaf 'Ruimtelijke structuur & cultuurhistorie' wordt aangemerkt als landschap van bijzondere kwaliteit. Het landgoed ONO wordt in 'hoofdstuk 4: Visie 2025: Focus op 4 ambities' genoemd: 'Ook op de bestaande landgoederen die verspreid liggen in de zuidelijke veluwerand wordt nagedacht over nieuwe economische dragers ter behoud van de kwaliteiten. Biomassa, energieproductie, lokale voedselproductie en recreatie bieden kansen voor nieuwe economische dragers van de landgoederen. Uiteraard dienen de ontwikkelingen te passen binnen de ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders. Woningbouw die niet gekoppeld

is aan het grondgebruik past niet in deze gedachte.' De structuurvisie ondersteund hiermee ontwikkelingen voor nieuwe economische dragers en behoud van bestaande economische dragers in de sfeer van voedsel, hout en recreatie, maar stelt hierbij wel dat deze moeten passen in de bestaande ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders. De door Zinzia benoemde instandhouding van haar publieke opdracht inzake landgoed en Zorgverlening past hierin. In nadere uitwerking van plannen kan dit verder geconcretiseerd worden en indien nodig in een nieuw bestemmingsplan.

Deze ontwikkelingsmogelijkheid, zoals geschetst op pagina 65, blijkt onvoldoende uit de tekst op pagina 69. Ook blijkt uit deze tekst, op pagina 69, onvoldoende wat bedoeld wordt met de bosrandzone. Het voorstel is de tekst ten aanzien van beide punten aan te passen, waarbij ook een relatie wordt gelegd met de recreatieve kansen die met name aan de zuidrand van het bosgebied liggen in relatie tot de ambitie van 'stad der bevrijding'.

Het kenschetsen van het bosgebied van ONO, louter als productiebos, past niet binnen de bestaande ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders.

Conclusie

De zienswijze is deels gegrond. Voorts zal de kaart op pagina 96 worden verduidelijkt, zodat zichtbaar is dat ONO ook onderdeel uitmaakt van deze zone. De tekst op pagina 69 wordt verduidelijkt ten aanzien van ontwikkelingsmogelijkheden van ONO.

2.6 Windenergie Wageningen

Samenvatting

- a. Windenergie Wageningen betreft het dat de volgende zoekgebieden niet opgenomen zijn in de structuurvisie:
  - Havenkanaal
  - Wageningse Berg
  - Rijnsoever
  - Mansholtlaan /Plassteeg
  - Veensteeg
  - Wageningse Eng
  - Grebbedijk
  - Haarwal

Beoordeling

- a. Er is bewust gekozen dat de structuurvisie niet over locaties voor windturbines gaat. Dit heeft twee redenen. De ene reden is dat voor de locatiekeuze een aparte proces loopt, waardoor er geen gelegenheid is geweest met stakeholders van de structuurvisie een integrale afweging te maken. De andere reden is, dat de structuurvisie verplicht wordt bij het opnemen van kaders met betrekking tot windturbines, bijvoorbeeld door het opnemen van (zoek-)locaties. In dat geval had er ook een mer opgesteld moeten worden.

Conclusie

De zienswijze is ongegrond en vormt geen aanleiding tot het wijzigen van de structuurvisie.

2.7 Kamer van Koophandel

Samenvatting

- a. **Versterken binnenstad** KvK ondersteunt het voornemen om de binnenstad van Wageningen een kwaliteitsimpuls te geven.

- b. **Vitaal platteland.** KvK vindt dat in de structuurvisie een ruimtelijk beleidskader geformuleerd moet worden dat een passend antwoord geeft op de sociaal-economische ontwikkelingen op het platteland en dat bijdraagt aan ontwikkelingen in het buitengebied waarbij ruimtelijke kwaliteit het uitgangspunt vormt. Zij doet hiervoor de volgende suggesties:
- Het ontplooiën van niet-agrarische nevenactiviteiten voor agrariërs;
  - Kleinschalige handel, ambachtelijk en dienstverlenende bedrijvigheid, naast ook recreatie en natuurontwikkeling zijn denkbaar als invulling van vrijkomende agrarische bebouwing.
- c. **Recreatie.** KvK ondersteunt het voornemen om het toeristisch en recreatief profiel te versterken. Zij acht hierbij naast lokale initiatieven ook de regionale samenwerking van belang.
- d. **Bereikbaarheid.** De KvK constateert dat de structuurvisie vooral inzet op het stimuleren van het fiets en het ov gebruik. De KvK steunt initiatieven als de Bereikbare Vallei. De KvK wijst op het belang van gebruik van de (vracht)auto voor het zakelijk verkeer. De geplande aanpassingen aan de route Mansholtlaan, Nijenoord Allee en Kortenoord Allee juichen ze dan ook toe. Voor wat betreft de oversteekbaarheid van deze wegen verzoeken wij u daar waar mogelijk te werken met ongelijkvloerse kruisingen. Dit bevordert zowel de doorstroming als de verkeersveiligheid. Voor wat betreft de noordwestelijke rondweg verzoekt de KvK om het geplande tracé zoveel mogelijk vrij te houden, zodat deze rondweg er in de toekomst alsnog kan komen mocht dit noodzakelijk blijken te zijn.

Beoordeling

- a. **Versterken binnenstad** Voor kennisgeving aangenomen.
- b. **Vitaal platteland.** Het ruimtelijk en functioneel beleidskader voor het platteland staat op hoofdlijnen omschreven op pag. 65 tm 73. Ontwikkelingen binnen diverse thema's zoals onder ander voedsel, gezondheid, hout, energie en recreatie passen binnen de ambitie 'Productief stad en land'. Er is echter een differentiatie per deelgebied of en in welke mate deze thema's passen binnen de deelgebieden. Voor zover nieuwe ontwikkelingen niet passen in het vigerende bestemmingsplan, zal medewerking aan nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan de ambitie 'Productief stad en land' Hierin passen niet alle type niet-agrarische nevenactiviteiten, kleinschalige handel, ambachtelijk en dienstverlenende bedrijvigheid.
- c. **Recreatie.** Voor kennisgeving aangenomen.
- d. **Bereikbaarheid.** Voor wat betreft het wijzen van de KvK op het belang van gebruik van de (vracht)auto voor het zakelijk verkeer, wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 2.3 (c). Voor wat betreft het verzoek van de KvK om de oversteekbaarheid van de route Mansholtlaan, Nijenoord Allee en Kortenoord waar mogelijk te werken met ongelijkvloerse kruisingen, wordt opgemerkt dat de structuurvisie zich niet expliciet uitspreekt over al dan niet gelijkvloerse kruisingen. Wel is aangegeven dat aandacht nodig blijft voor een goede (fiets-/wandel) oversteekbaarheid van de bestaande hoofdwegen en voor een goede ontsluiting van de Nudeparken /Rijnhaven. Dit is namelijk een onderwerp bij de uitwerking. Desalnietemin heeft de gemeente de uitwerking in het GMP al voor ogen. Het werken met ongelijkvloerse kruisingen is op de Nijenoord Allee expliciet in beeld, gezien enerzijds de noodzaak vanwege de hoge verkeersintensiteiten, als ook vanwege het in de structuurvisie genoemde belang van het verbinden van de Campus met de binnenstad. Het GMP geeft in zijn algemeenheid aan dat de fiets ongehinderd de drukke wegen moet kunnen kruisen en heeft daarvoor ook een aantal andere projecten gedefinieerd. De prioriteit van deze projecten wordt in het uitvoeringsprogramma van het GMP minder hoog voorgesteld.
- Voor wat betreft het verzoek om voor de noordwestelijke rondweg het geplande tracé zoveel mogelijk vrij te houden, wordt het volgende opgemerkt. Er is geen tracé van de noordwestelijke rondweg. In het kader van het GMP is ingestemd met Beslispunt 36 van de visie. Dit beslispunt luidt: 'met de aanpassing van de Nijenoord Allee en de Mansholtlaan zijn verdere uitbreidingen van het wegennet tot 2030 niet te verwachten. De gemeente breidt het wegennet daarom niet

uit.' In de structuurvisie is niet gezocht naar de inpassing van een tracé voor een rondweg, onder andere omdat de behoefte ontbreekt.

Conclusie

De zienswijze is ongegrond en vormt geen aanleiding tot het wijzigen van de structuurvisie.

2.8 Theo Guiking

Samenvatting

- a. **Ruimte voor vieren:** Wageningen is 365 dagen per jaar 'Stad der Bevrijding' met als hoogtepunt het bevrijdingsfestival op 5 mei. Hiervoor is ruimte nodig voor festivalterreinen. Belangrijke grote ruimtes voor een festival zijn De Dreijen en Duivendaal. In de structuurvisie wordt expliciet genoemd dat De Dreijen voorlopig beschikbaar blijft als opstelplaats voor het defilé. Over Duivendaal wordt niets gezegd, maar nu blijkt dat het terrein rond het voormalige bestuurscentrum van Wageningen UR (waarschijnlijk) volgend jaar al niet meer beschikbaar is. Dhr. Guiking vraagt: Hoe sterk kan de gemeente sturend optreden als zowel De Dreijen als Duivendaal vallen onder de ruimtes waar de gemeente haar rol wil beperken tot het verleiden van marktpartijen.

- b. **Duidelijke ontsluitingsroutes.** Het 5 mei plein staat in de structuurvisie benoemd als het centrum van het recreatief-toeristisch profiel. De vraag is hoe bezoekers het 5 mei plein vinden en van daaruit de andere interessante plekken in de stad. Gezien de vele wegen met afsluitingen of een richtingsverkeer en de beperkte parkeermogelijkheden, is het wenselijk dat genummerde of gekleurde P-routes worden ingesteld vanuit de verschillende windrichtingen. Een instelling of onderneming kan dan op zijn website vermelden welke P-route moet worden gevolgd en naar welke parkeerplaats.

Voor fietsers worden ten noorden van het centrum een aantal onduidelijke doorgangen aangepakt. Vanuit het centrum zijn in de structuurvisie echter geen actiepunten aangegeven, noch voor fietsers, noch voor voetgangers. Suggestie is om ook voor het centrum met helder aangegeven pictogrammen of andersoortige aanduidingen hoe het centrum in en uit te komen. Ook bij diverse festivals zijn vluchtwegen dan eenvoudig te vinden.

Voor wat betreft de ontsluiting voor bussen voor groepen bezoekers, merkt de heer Guiking op dat indien Wageningen recreatief verder wil groeien, dan moet het ook voor bussen mogelijk worden om dagjesmensen af te zetten bij recreatief interessante punten, zoals Hotel De Wereld en Museum de Casteelse Poort. De toegang tot het Depot en de beide arboreta is voor bussen al goed mogelijk. Bovendien leidt het doortrekken van een directe buslijn vanuit het noorden via Nijenoord /Kortenoord /Lawickse Allee / Ritzema Bosweg /Future Center ook al tot een betere toegang voor toeristen. Overigens wordt in de structuurvisie het belang van de oost-west ontsluiting binnen de recreatief-toeristische zone al onderkend.

Beoordeling

- a. **Ruimte voor vieren:** De festiviteiten die onder andere rond 5 mei plaatsvinden vinden op verschillende plaatsen in de stad plaats, hiervoor is zowel instemming van gemeente als eigenaar nodig. Dit geeft de beperkte invloed van de gemeente aan voor de locaties waarvan gemeente geen eigenaar is, zoals Duivendaal. Het past niet in de aard van de structuurvisie om de exacte plaatsen waar festiviteiten plaatsvinden aan te geven, zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. Het behoud van een goede opstelplaats voor het defilé vindt de gemeente echter zo belangrijk voor de identiteit van Wageningen als 'Stad der Bevrijding', dat het behouden van een opstelplaats van het defilé bij de ontwikkeling van De Dreijen is benoemd in de ontwerp structuurvisie op pagina 51, linkerkolom, eind 1e alinea.
- b. **Duidelijke ontsluitingsroutes.** Het opnemen van bewegwijzering in de structuurvisie, past niet in de aard van de structuurvisie. Wel is het een onderdeel van het GMP. Beslispunt 27 van de

visie GMP stelt: 'De parkeerplaatsen in Wageningen worden beter bewegwijzerd zodat verkeer makkelijker een vrije parkeerplaats kan vinden'. Projecten voor bewegwijzering zijn in het uitvoeringsprogramma van het GMP gedefinieerd.

Ten aanzien van de fietsstructuren wordt in het uitvoeringsprogramma van het GMP het opstellen van een netwerkbeschrijving fiets genoemd. Deze netwerkbeschrijving zal ook aangeven waar de kansen en knelpunten (ook in en om het centrum) liggen en wat daaraan gedaan zou moeten worden.

Over de toegankelijkheid van het centrum voor bussen/touringcars, met name in de omgeving van het museum, is in het kader van de herinrichting Bowlespark reeds contact tussen de gemeente en dhr. Guiking.

Conclusie

De zienswijze is ongegrond en vormt geen aanleiding tot het wijzigen van de structuurvisie.

2.9 Stichting Belmonte Arboretum

Samenvatting

- a. De stichting acht meer aandacht in de structuurvisie voor het Belmonte arboretum dringend gewenst, nu het voortbestaan van het Belmonte arboretum niet vanzelfsprekend is. Zoals bekend heeft de universiteit het beheer van het Belmonte arboretum afgestoten. Beide taken zijn overgenomen door de Stichting Belmonte Arboretum, die dit met particuliere gelden en eigen inkomsten moet zien te realiseren. Om de financiering rond te krijgen zullen in de komende jaren aanzienlijke inspanningen moeten worden verricht, waaronder de ontwikkeling van een voor het publiek aantrekkelijke ontsluiting van de collecties, meer dan nu het geval is de organisatie van kleine evenementen die inkomsten opleveren en de herinrichting en exploitatie van het Koetshuis om dezelfde reden. Ook de inrichting van de tuin zelf vraagt om heroverweging nu er in de toekomst meer en andere eisen worden gesteld dan tot nu toe. Verkrijging van inkomsten via entreegelden is vooralsnog geen optie, aangezien dit destijds bij de overdracht van het landgoed aan het Rijk (de universiteit) uitdrukkelijk is uitgesloten en dit ook overigens niet goed doenlijk lijkt. Om bovenstaande redenen verzoekt de stichting om in de structuurvisie meer dan nu het geval is aandacht te besteden aan het Belmonte Arboretum, waaronder vermelding op de kaart op pagina 74 met de belangrijkste ruimtelijke opgaven voor de komende 10 jaar en opname in de uitvoeringsparagraaf, temeer omdat de structuurvisie ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan en daarvan de juridische basis vormt, zoals is aangegeven in de inleiding. Een actieve rol van de gemeente, zoals ook bij andere beoogde ontwikkelingen het geval is, acht de stichting hierbij gewenst gezien haar belang in deze.
- b. De stichting acht meer aandacht voor het Westbergveld (de akker die wordt ingesloten door de Westbergweg en de Holleweg) en het daar aanwezige grafmonument dat behoort tot het landgoed Belmonte. De huidige situatie is onduidelijk. Het grafmonument wordt onderhouden door de Stichting Belmonte Arboretum. De akker wordt door de universiteit zelf van jaar tot jaar verhuurd voor de plaatsing van drijfmest en de teelt van mais, nu zij zelf de akker niet meer nodig heeft. Het is de stichting bekend dat de Bergcommissie al jaren aandringt op een verandering van deze situatie en streeft naar een meer passend gebruik bij de omgeving, maar vooralsnog tevergeefs. Ook hier ligt naar de mening van de stichting een ruimtelijke opgave voor de komende jaren, die dient te worden opgenomen in de nieuwe structuurvisie.

Beoordeling

- a. Het belang van de twee arboreta voor de kwaliteit van de stad en als kans voor het versterken van het toeristisch recreatief profiel wordt door gemeente erkend en ook benoemd in de Structuurvisie. Het opnemen van Belmonte Arboretum op de kaart op pagina 74 en het

benoemen in de uitvoeringsparagraaf, past niet in de structuurvisie, zoals aangegeven in hoofdstuk 1.3. Enerzijds is het te gedetailleerd voor de structuurvisie, anderszijds ziet de gemeente de in de zienswijze omschreven problematiek vooral als beheersopgave en minder als ontwikkelopgave in het kader van een structuurvisie. Gemeente ziet wel kansen voor ontwikkeling. De structuurvisie biedt hiervoor een kader. De ambitie 'Stad der bevrijding' en de kansen die dit geeft om het toeristisch-recreatief profiel van de stad te versterken, biedt namelijk ook kansen voor het Arboretum Belmonte om nieuwe inkomsten te zoeken. Dit kunnen ze zelf doen, of samen met andere partijen die ook belang en/of invloed hebben op de in de op pagina 51 (van de ontwerpstructuurvisie) aangegeven routestructuur, zoals bijvoorbeeld 'hotel de Wageningse berg'. Bij de wijzigingsvoorstellen in deze zienswijzenota (hoofdstuk 3) is aangegeven dat initiatieven die het 'toeristisch recreatief profiel' versterken als 'vrijlaten' projecten worden aangegeven. Arboretum Belmonte valt in de 'bosrandzone', in de wijzigingsvoorstellen in hoofdstuk 3 wordt aangegeven dat ontwikkelingen mogelijk zijn als ze passen binnen een of meer van de thema's voedsel, gezondheid, natuur en recreatie. De uitwerking per thema, de onderlinge afstemming van (ruimtelijke) initiatieven en afstemming met bestaande kwaliteiten is hierbij van groot belang.

- b. Het gebruik van de akker, passend binnen ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden is ook een groot aandachtspunt van de gemeente. Dit staat ook opgenomen in het beleids- en beheersplan Wageningse Berg. Het onderwerp is geagendeerd voor het bestuurlijk overleg met Wageningen UR, om te komen tot een oplossing. De benoemde problematiek past echter niet in de structuurvisie, zoals aangegeven in hoofdstuk 1.3..

Conclusie

De zienswijze is ongegrond en vormt geen aanleiding tot het wijzigen van de structuurvisie.

2.10 J. van Kuijkhoven en M.T. Kuijkhoven-van Gijzel

Samenvatting

- a. **Opsplitsing Eng in middengebied en noordkant met mogelijkheden voor o.a. bebouwing, wonen en recreatie in de noordkant:** Het onderscheid van de Eng in twee zones is een onvoldoende onderbouwde, irrelevante en ongewenste onderscheid. Dit wordt versterkt door op de kaart op pagina 67 het Noordelijk deel van de Wageningse Eng niet op te nemen en door op de kaart op pagina 96 de legenda met betrekking tot "Eng/Land-goederenzone" (E) uitsluitend aan te geven op het middengebied van de Wageningse Eng. Vervolgens wordt voor het middengebied aangegeven dat de landschappelijke openheid hiervan beschermd dient te worden en dat ontwikkelingen binnen de thema's voedsel, gezondheid en natuur dienen te passen. Ten aanzien van het Noordelijk deel van de Wageningse Eng ("linten- en houtwallenzone") is de ontwerp structuurvisie op de volgende drie essentiële punten helaas aanmerkelijk minder beschermend:
- Er is geen vermelding van de noodzakelijke bescherming van het (open) landschap.
  - In aanvulling op de thema's voedsel, gezondheid en natuur worden ook de thema's wonen en recreatie genoemd.
  - Er wordt vermeld dat bebouwing mogelijk is.

Er wordt ernstig bezwaar gemaakt tegen dit in de ontwerpstructuurvisie ten onrechte gecreëerde onderscheid, waarmee de deur opengezet wordt naar ernstige kwaliteitsvermindering op specifiek het Noordelijk deel van de Wageningse Eng door bebouwing, wonen en recreatie en er wordt verzocht dit ongedaan te maken en in de (ontwerp) structuurvisie voor het Noordelijk deel van de Wageningse Eng eenzelfde bescherming van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten te garanderen als voor het middengebied.

- b. **Strijdigheid met formeel door de gemeente Wageningen vastgestelde beleidsstukken:** Voor de toekomstige ontwikkelingen op en rondom de Eng zijn de volgende 5, formeel door de gemeente Wageningen vastgestelde, beleidsstukken van belang:
- het op 18 december 2000 door u, de gemeenteraad, vastgestelde Gebiedsplan en Uitvoeringsnota Zuidwest Veluwe
  - het op 27 oktober 2003 door de gemeenteraad vastgestelde Structuurplan Wageningen, met een horizon tot in ieder geval 2015
  - de op 27 juni 2005 door u, de gemeenteraad, vastgestelde "Kadernotitie bestemmingsplan Landelijk Gebied Oost".
  - de brief "Zichtlijnen op de Eng" van het College van B&W van 13 maart 2006 aan een aantal omwonenden van het Noordelijke deel van de Wageningse Eng (kenmerk 06.0027381/SOpl)
  - de brief "Bescherming openheid Wageningse Eng" van het College van B&W van 8 juli 2009 aan een aantal omwonenden van het Noordelijke deel van de Wageningse Eng (kenmerk SOib/09.0103577)
- De nu voorliggende ontwerpstructuurvisie is op essentiële punten in strijd met deze formeel door de gemeente Wageningen vastgestelde beleidsstukken. Er wordt verzocht de (ontwerp) structuurvisie hierop aan te passen.
- c. **Afwijking van vigerende structuurplan zonder onderbouwing:** De nu voorliggende ontwerp structuurvisie is op essentiële punten afwijkend van het huidige Structuurplan, dat op 27 oktober 2003 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze afwijkingen leiden tot ernstige aantasting van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van de Wageningse Eng, en in het bijzonder van het Noordelijk deel daarvan. Aangegeven is dat deze ontwerp structuurvisie is opgesteld omdat de gemeente daartoe verplicht is. Naar het oordeel van de indieners van de zienswijze kan het huidige Structuurplan daarvoor prima gebruikt worden. Het vigerende Structuurplan is immers op basis van een zorgvuldige consultatie van betrokkenen tot stand gekomen, is dan ook gebaseerd op een breed maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en heeft een horizon tot in ieder geval 2015. Een gedegen analyse van nieuwe ontwikkelingen waardoor de ontwerp structuurvisie zou moeten afwijken van het vigerende Structuurplan ontbreekt, evenals een brede consultatie van alle betrokken belanghebbenden. Het zou van goed beleid getuigen als de visie op de Wageningse Eng uit het Structuurplan voor de horizon 2015 één-op-één zou worden overgenomen in de (ontwerp) structuurvisie voor de horizon 2020. Het maatschappelijke en bestuurlijke draagvlak voor de huidige situatie op de Eng is immers groot, en er is geen nieuwe ontwikkeling aan de orde die vraagt om een andere situatie op de Eng voor de horizon 2020 dan die, zoals beschreven in het Structuurplan voor de horizon 2015. Er wordt verzocht de (ontwerp) structuurvisie aldus aan te passen.
- d. **Kwaliteitsvermindering ten opzichte van huidige bestemming "Stadsrandgebied met bijzondere landschapswaarde":** De huidige bestemming van de Wageningse Eng is al geruime tijd "Stadsrandgebied met bijzondere landschapswaarde". Ook in het vigerende Structuurplan is deze bijzondere status gekoesterd, en elke dag opnieuw blijkt hoe omwonenden en andere direct belanghebbenden deze bijzondere landschapswaarde appreciëren. De nu voorliggende ontwerp structuurvisie leidt tot een aanzienlijke aantasting van de huidige kwaliteiten van de Wageningse Eng, nu gebaseerd op de huidige bestemming "Stadsrandgebied met bijzondere landschapswaarde". Er wordt verzocht in de (ontwerp) structuurvisie expliciet aan te geven dat de Eng een stadsrandgebied is met bijzondere landschapswaarde.
- e. **Onvoldoende randvoorwaarden ten aanzien van milieu en landschap:** In het vigerende Structuurplan staat dat met name op de Eng randvoorwaarden ten aanzien van milieu en landschap gelden. Deze randvoorwaardelijke invulling is cruciaal voor de hierboven beschreven bijzondere landschapswaarde en dient op zijn minst één-op-één te worden overgenomen in de (ontwerp) structuurvisie. Helaas ontbreekt deze echter. Er wordt verzocht

- om hierin expliciet te verwijzen naar deze noodzakelijke randvoorwaarden, teneinde de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van de Wageningse Eng te waarborgen.
- f. **Functieverandering voor agrarische bedrijven op de Wageningse Eng:** In het vigerende Structuurplan staat dat agrarische bedrijven op de Eng niet in aanmerking komen voor functieverandering. Ook deze randvoorwaarde is een essentiële waarborg voor het behoud van de huidige landschappelijke, groene en cultuurhistorische kwaliteiten van de Wageningse Eng. In de nu voorliggende ontwerp structuurvisie worden dergelijke functieveranderingen helaas wel, zeker op het Noordelijk deel van de Wageningse Eng, gecreëerd. Er wordt verzocht expliciet in de (ontwerp) structuurvisie te beschrijven dat dergelijke functieveranderingen niet zijn toegestaan.
  - g. **Zichtlijnen op de Wageningse Eng:** Zowel in het vigerende Structuurplan als in de hierboven genoemde Gebiedsplan en Uitvoeringsnota Zuidwest Veluwe zijn zichtlijnen op de Wageningse Eng vastgesteld. Deze door de gemeenteraad vastgestelde onderdelen dienen terug te komen in de (ontwerp) structuurvisie, teneinde verdere verrommeling op de Wageningse Eng tegen te gaan. Er wordt verzocht deze alsnog daarin expliciet op te nemen.
  - h. **Groene contour rondom de Wageningse Eng:** In het vigerende Structuurplan staat dat een verdere aantasting van de Wageningse Eng niet zal plaatsvinden. Daarom is de Eng daarin omgrensd door middel van een groene contour. De betekenis van deze groene contour is volgens het Structuurplan de volgende: "Op basis van de kwaliteitsanalyse van het buitengebied zijn groene contouren op de kaart getrokken. Deze markeren het maximale ruimtebeslag voor verstedelijking in de gemeente, geredeneerd vanuit de bescherming van de kwaliteiten van het landelijk gebied. De contouren geven de maximale bandbreedte voor verstedelijkingslocaties aan. De gemeente staat binnen de groene contour van de Eng geen uitbreiding van bestaande bebouwing toe, niet ten behoeve van agrarische functies en ook niet ten behoeve van niet-agrarische functies." In de nu voorliggende ontwerp structuurvisie is deze groene beschermingscontour echter achterwege gelaten, waardoor ernstige aantasting van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van de Wageningse Eng dreigt. Er wordt verzocht deze alsnog daarin op te nemen.
  - i. Er wordt opgemerkt dat voor zover bovenstaande verzoeken niet of onvoldoende worden gehonoreerd, vastgehouden wordt aan de rechten met betrekking tot planschadeclaims.

Beoordeling

- a. **Opsplitsing Eng in middengebied en noordkant met mogelijkheden voor o.a. bebouwing, wonen en recreatie in de noordkant:** de kaart op pagina 67 is een uitsnede van de Eng, en illustreert zowel de linten- en houtwallen in het noordelijk deel van de Eng, als ook de openheid in het middengebied. . Op pagina 96 zijn alle strategische zones en projecten door middel van een letter of nummer aangegeven. De E heeft betrekking op de hele zone en niet alleen op het middengebied van de Eng. De grens van deze zone wordt aangegeven door een donkergroene lijn, zoals aangegeven in het 3^e item van de legenda op pagina 96. In hoofdstuk 3 is een wijzigingsvoorstel opgenomen om zone E volledig op te nemen, ter verduidelijking wat bedoeld wordt. De zienswijze met betrekking tot het verzoek om de mogelijkheden van bebouwing, wonen en recreatie ongedaan te maken is gegrond ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het thema wonen. Voor de motivatie wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.1 onder punt d. De ontwikkelingsmogelijkheden binnen het thema recreatie blijft gehandhaafd. Uiteraard dienen de ontwikkelingen te passen binnen de ecologische en ruimtelijke kwaliteitskaders.
- b. **Strijdigheid met formeel door de gemeente Wageningen vastgestelde beleidsstukken:** de nu voorliggende structuurvisie komt in de plaats van de structuurvisie uit 2003 en de hieraan gerelateerde beleidsstukken 'Gebiedsplan en Uitvoeringsnota Zuidwest Veluwe' en 'Kadernotitie bestemmingsplan Landelijk Gebied Oost'. De twee genoemde brieven zijn geen formeel vastgestelde beleidsstukken.

- c. **Afwijking van vigerende structuurplan zonder onderbouwing:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt b.
- d. **Kwaliteitsvermindering ten opzichte van huidige bestemming "Stadsrandgebied met bijzondere landschapswaarde":** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt a.
- e. **Onvoldoende randvoorwaarden ten aanzien van milieu en landschap:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt a.
- f. **Functieverandering voor agrarische bedrijven op de Wageningse Eng:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt a.
- g. **Zichtlijnen op de Wageningse Eng:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt b.
- h. **Groene contour rondom de Wageningse Eng:** voor de weerlegging van deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van de zienswijze onder punt b.
- i. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is het niet mogelijk om een verzoek om planschade in te dienen tegen een structuurvisie.

Conclusie

De zienswijze is deels gegrond. Voorts zal de tekst op pagina 67 worden aangepast zodat ontwikkelingen binnen het thema wonen niet mogelijk zijn voor het noordelijke deel van de Eng.

2.11 O.C. van Rooy en M.J.J. Gruisen

Samenvatting

Voor de inhoud van de zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de samenvatting van zienswijze 2.10.

Beoordeling

Voor de weerlegging van de zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de weerlegging van zienswijze 2.10.

Conclusie

De zienswijze is deels gegrond. Voorts zal de tekst op pagina 67 worden aangepast zodat ontwikkelingen binnen het thema wonen niet mogelijk zijn voor het noordelijke deel van de Eng.

2.12 Stichting Platform Duurzaam Wageningen

Samenvatting

- a. In het algemeen kan deze zienswijze zich vinden in de uitgangspunten en uitwerking van de structuurvisie, hoewel er ook erg veel onduidelijk is.
- b. Duurzaamheid wordt benadrukt als belangrijk, maar er ontbreekt een concrete uitwerking. Het lijkt zich te beperken tot de bestaande klimaatneutraal plannen van de gemeente, de groenblauwstructuur plannen en enkele ontwikkellocaties.
- c. Een duidelijke visie op duurzame ontwikkeling van het buitengebied ontbreekt. Weinig aandacht voor inzetten op duurzame ontwikkeling van het buitengebied, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van regionale voedselproductie & ketens.
- d. Het lijkt erop dat er meer met economische initiatiefnemers gesproken is, dan met maatschappelijke organisaties.

- e. Het is niet duidelijk hoe de structuurvisie geplaatst moet worden in verhouding tot bijvoorbeeld de gebiedsvisie voor Regio Food Valley 2013 – 2015 die wordt ontwikkeld en de mogelijke invloed van de overheidsplannen om gemeenten en provincies binnen afzienbare termijn samen te voegen.
- f. Als gemeente duurzaamheid in de bredere zin van het woord (people, planet, profit) belangrijk vindt, zou de concrete toepassing hiervan meer expliciet gemaakt moeten worden. Duurzaamheid is veel meer dan alleen klimaat.
- g. Duurzaamheid zou een integraal onderdeel moeten zijn van kwaliteitskaders.
- h. De stichting kan zich vinden in een aantal uitgangspunten, zoals:
  - de kernwaarden als nabijheid, kleinschaligheid, cultuurhistorie, sociale samenhang, kenniseconomie, duurzaamheid, klimaat, landschappelijkheid en een intensieve mix van functies;
  - dat grootschalige groei niet langer het vertrekpunt is voor stedelijke ontwikkeling, maar dat de focus zal zijn op de bestaande stad, kleinschaligheid, identiteit, wijkgerichtheid en het stimuleren van bottom-up initiatieven;
  - het richten op de ruimtelijke kwaliteitsverbetering en kleinschalige interventies in de bestaande stad.
- i. **Procesverantwoording** De zienswijze wil inzicht krijgen in welke organisaties uit het maatschappelijk veld er op de twee bijeenkomsten aanwezig waren en met welke initiatiefnemers afzonderlijk gepraat is.
- j. **Ruimtelijke structuur buitengebied.** De paragraaf 'Ruimtelijke structuur: landschap en cultuurhistorie' benadrukt dat de landschappelijke hoofdstructuur met haar cultuurhistorische gelaagdheid de basis blijft voor de ontwikkeling van de stad, maar zegt niets over de ruimtelijke structuur van het buitengebied.
- k. **Duurzaamheid en klimaat.** Deze paragraaf richt zich op het versterken van de ecologische structuur, de waterstructuur en de groenstructuur binnen het bestaande stedelijk gebied, maar niet of dit ook voor het buitengebied geldt.
- l. **Verduurzaming van de wijken** in samenwerking met de wijkbewoners en haar voorzieningen als richtlijn toevoegen aan de structuurvisie.
- m. **Duurzaamheid als kwaliteitskader toevoegen** aan de structuurvisie.
- n. **Het versterken van het toeristische en recreatieve profiel** door brede visie op behoud van kwaliteit van deze (cultuur)landschappen, gecombineerd met duurzame ontwikkeling is niet te vinden in de structuurvisie.
- o. **Het versterken van de relatie tussen stad, universiteit (Wageningen UR) en de kenniseconomie** Wordt met de stad het gemeentebestuur bedoeld, of ook het maatschappelijk middenveld en bewoners. Er wordt gepleit voor een gelijkwaardige relatie, niet gedomineerd door de WUR.
- p. **Het bieden van ruimte voor de lokale en regionale Werkgelegenheid** De stichting hoopt dat de duurzaamheidskaders en richtlijnen gehanteerd zullen worden bij de herstructurering en beperkte uitbreiding van Nudeparken en Rijnhaven.
- q. **Het versterken van de binnenstad** De stichting hoopt dat bij de hier genoemde locaties die moeten aangepakt ook duurzaamheidskaders en richtlijnen gehanteerd zullen worden.
- r. **Kennis & verbondenheid** De stichting steunt de keuze voor duurzame mobiliteit bij het verbeteren van de "kennisas(sen)", als ook het gebruik van de 'Ladder van Verdaas'. De indiender zou ook graag een "Duurzame ontwikkelingsvisie" voor het Binnenveld zien dat nut en noodzaak voor een noordwestelijke rondweg om andere redenen ontkracht.
- s. **Ruimtelijke structuur & cultuurhistorie** De stichting verwacht een visie op het behoud en ontwikkelen van die landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het landschap, maar die ontbreekt. Het waterbeheer in het Binnenveld is al eeuwen een punt van verschil van mening tussen verschillende partijen: welke visie hanteert de gemeente Wageningen in relatie tot natuurbeleid?

- t. Duurzaamheid & klimaatopgaven** De stichting concludeert dat de in de structuurvisie benoemde duurzaamheidsopgave geen “duurzaamheidsvisie” is in de bredere zin van het woord, en dat de gebruikte definitie van “duurzaamheid” beperkt is en vooral gebruikt wordt in verband met het stedelijke gebied en niet met het buitengebied. De stichting steunt de toezeggingen dat:
- De opslag van kernafval en boringen ten behoeve van exploitatie van schaliegas in de bodem wordt uitgesloten
  - Dat het toepassen van (gebruik van) bodemenergie zoveel mogelijk wordt gestimuleerd
  - De verbinding van het noordelijke deel van het Binnenveld met De Eng ter hoogte van d Born Oost en omgeving (versterking van de EHS Veluwe – Gelderse vallei – Utrechtse Heuvelrug) en de ecologische relatie tussen de Wageningse Berg en de uiterwaarden (versterking van de EHS Veluwe – riviergebied) zullen worden versterkt.
- De stichting begrijpt de redenen om niet in te gaan op de locatiekeuze van windturbines in de structuurvisie, maar de structuurvisie zou wel de (meest wenselijke) zoeklocaties kunnen aangeven.
- u. Open, sociale en culturele stad** De stichting steunt de focus op inbreiding en herontwikkeling van bestaande wijken.
- v. Versterking kenniseconomie** De stichting steunt het streven naar een onderscheidend, hoogwaardig woonmilieu op De Drijen, met hoogwaardige, innovatieve en duurzame woonvormen. Volgens de Structuurvisie zet Wageningen in op regionale voedsel- en energieketens. Ook hier wordt dit in de structuurvisie voornamelijk gericht op het stedelijk gebied, bijvoorbeeld door het voornemen tijdelijk braakliggende terreinen en vrijstaande gebouwen tijdelijk te benutten voor bijvoorbeeld stadslandbouw of tijdelijke studentenhuisvesting. Er ontbreekt een visie voor hoe bijvoorbeeld duurzame regionale voedselketens ontwikkeld zouden kunnen worden in het Binnenveld en de Wageningse Eng.
- w. Productief stad & land** De stichting is voorstander van het versterken van de plaatselijke economie, maar het is niet duidelijk hoe dat dan op een duurzame manier zal gebeuren: welke kaders, richtlijnen of instrumenten zijn hiervoor? Bij de meer gedetailleerde uitwerking van deze ideeën worden duurzaamheidskaders of richtlijnen niet genoemd.
- x. Productieve landschappen en landgoederen** De stichting beveelt het ontwikkelen van een Duurzaamheidsvisie voor het buitengebied aan om de noodzakelijke kaders en richtlijnen te bieden voor een duurzame ontwikkeling, wenselijke ontwikkelingen te bevorderen en ongewenste ontwikkelingen te ontmoedigen.
- y. Wageningse Eng, ‘de tuin van Wageningen’** Ten aanzien van de Eng ontbreekt een visie op duurzame ontwikkeling, bijvoorbeeld op het ontwikkelen van regionale, duurzaam geproduceerde voedselketens. Is er overleg geweest met de SWE en de TAWÉ hierover?
- z. Bos en landgoederen, ‘entree van de Veluwe’** Ook hier ontbreken duurzaamheidskaders voor ontwikkelingen. Ontwikkelingen zijn mogelijk als ze passen binnen een of meer van de thema’s voedsel, gezondheid en natuur, maar het is niet duidelijk binnen welke voorwaarden en wie dit bepaalt.
- aa. Uiterwaarden van Wageningen, ‘beleef de oerkracht’** Wageningen wil een ‘stad aan de rivier’ worden, met een versterking van de verbinding tussen (binnen)stad, haven en (de beleving van) de uiterwaarden/rivier. De stichting zou graag zien dat ook voor deze ontwikkelingen duurzaamheidscriteria worden gebruikt.
- bb. Binnenveld Wageningen, ‘proeftuin van de regio’** Ook voor dit gebied constateert de stichting een gebrek aan visie voor duurzame ontwikkelingen. Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met de tekst in de structuurvisie en wat dat in de praktijk van het Binnenveld betekent. We vragen ons af of de samenstellers van de Structuurvisie weet hebben van recente ontwikkelingen, bijvoorbeeld de ontwikkeling van regionale voedselketens en de activiteiten van de Agrarische Natuurvereniging het Binnenveld. Uit de presentatie van de ontwerpstructuurvisie bleek dat er gedacht wordt aan een biomassacentrale in het Binnenveld.

De stichting vraagt zich af of de samenstellers van de concept structuurvisie bekend zijn met het onderzoek van het Innovatie Netwerk naar de mogelijkheden om via benutting van biomassa uit landschap inkomsten (of besparingen) te genereren voor diverse toepassingen in de biobased economy. Uit onderzoek blijkt dat momenteel de mogelijkheden om inkomsten uit biomassa te genereren voor het dekken van kosten aan landschapsonderhoud uiterst beperkt zijn en dat de kosten niet opwegen tegen de opbrengsten.

cc. Deel 5. Ruimtelijk beeld 2025 De stichting kan zich vinden in het geschetste beeld.

dd. Uitvoeringsparagraaf, wijkstrategieën. De stichting heeft geen specifiek commentaar op de wijkstrategieën. Zij hoopt wel dat in deze strategieën rekening gehouden wordt met duurzaamheidscriteria.

ee. Uitvoeringsparagraaf, Strategische zones. De stichting betwijfelt of voor de landschappen 'Binnenveld' en 'uiterwaarden' de gewenste ontwikkelingen en kaders helder zouden zijn, geen gebiedsvisie nodig is, bestaande beleidslijnen volstaan en ontwikkelingen mogelijk zouden zijn binnen de bestaande kaders. Uit de structuurvisie wordt in ieder geval niet duidelijk wat deze kaders dan zijn. De stichting beveelt aan om een visie voor duurzame ontwikkeling te formuleren voor het hele buitengebied, gespecificeerd per landschap. Het spreekt vanzelf dat voor alle strategische zones geldt dat duurzaamheidscriteria onderdeel van een gebiedsvisie moeten zijn.

Beoordeling

- a. Voor kennisgeving aangenomen
- b. Het concreet uitwerken van duurzaamheid, past niet in de aard van de structuurvisie en in de vooraf vastgestelde kaders. Het uitspreken van de ambitie om duurzaamheid en klimaatneutraal als kernkwaliteit te koesteren en versterken past wel in de vooraf gestelde kaders.
- c. De visie op het buitengebied wordt in hoofdlijnen omschreven, met name in termen als kansen. Dit past bij de aard van structuurvisie en de vooraf vastgestelde kaders.
- d. Het tot stand komen van de structuurvisie is een open proces geweest. Zo heeft de raad aan het begin een hoorzitting georganiseerd, waarbij een ieder zijn inbreng kon leveren. Vervolgens zijn er thema bijeenkomsten gehouden waarvoor vele maatschappelijke organisaties zijn uitgenodigd en ook vele hebben deelgenomen, als ook ontwikkelende partijen voor woningbouwlocaties. Tot slot is met enkele maatschappelijke partners en initiatiefnemers gesproken.
- e. De aard van de structuurvisie staat omschreven hoofdstuk 1.3, hierin staat ook in algemene zin omschreven hoe dit zich verhoudt tot ander (boven-)lokaal beleid. Over de mogelijke invloed van het samenvoegen van gemeenten en provincies op de structuurvisie, kan in dit stadium niets worden aangegeven.
- f. Er is een keuze gemaakt om de ruimtelijk relevante aspecten van duurzaamheid op hoofdlijnen vast te leggen in de structuurvisie. Het gaat om doelstellingen voor klimaatneutraliteit, klimaatadaptatie, groen en water. Dit past binnen de aard van de structuurvisie en de vooraf vastgestelde kaders.
- g. Bij uitwerking van plannen toetst gemeente met betrekking tot het thema 'duurzaamheid' aan vastgesteld duurzaamheidsbeleid (onder andere DuGo beleid) Bij de ontwikkeling van de stad spelen behalve duurzaamheidscriteria ook andere criteria een rol, zoals onder andere het op orde brengen van de basiskwaliteit en de ambities zoals benoemd in de ontwerpstructuurvisie.
- h. Voor kennisgeving aangenomen.
- i. **De procesverantwoording** staat aangegeven in hoofdstuk 1.3
- j. Dit deel van de structuurvisie gaat slechts in hoofdlijnen in op de belangrijkste kwaliteiten en knelpunten ten aanzien van structuur. In de structuurvisie wordt alleen ingegaan op de stedelijke knelpunten in de ruimtelijke structuur. In het buitengebied worden inderdaad geen knelpunten benoemd.

- k. Dit deel van de structuurvisie richt zich in algemene zin op klimaat, met een verwijzing naar het hoofdstuk 'productief stad & land' –dat juist betrekking heeft op het buitengebied- voor wat betreft het duurzaam opwekken van energie. De opgaven die uit dit deel van de structuurvisie voortvloeien hebben betrekking op het buitengebied (het verbinden van het noordelijke deel van het Binnenveld met De Eng) en met het stedelijk gebied (het groen-blauwe raamwerk in de stad verder ontwikkelen).
- l. **Verduurzaming van de wijken (ism bewoners)** Het opnemen van verduurzaming van de wijken in samenwerking met de bewoners past niet in de aard van de structuurvisie zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. In het kader van het project 'Energie neutraal wonen in Wageningen' wordt dit wel opgepakt.
- m. De gemeente volgt al bij de uitwerking van haar plannen het bestaande gemeentelijke en bovengemeentelijk beleid ten aanzien van duurzaamheid. Het benoemen van dit bestaande beleid in de structuurvisie past echter niet in de aard van deze structuurvisie, zoals omschreven in hoofdstuk 1.3.
- n. Deze visie erkent de kwaliteit van het omliggende landschap en de cultuurhistorie die ze rijk is, ook als kans voor het toeristisch-recreatief profiel. Dit wordt benoemd in de structuurvisie. Bij de uitwerking van projecten is de wijze waarop de bestaande kwaliteiten behouden blijven een onderwerp.
- o. **Het versterken van de relatie tussen stad, universiteit (Wageningen UR) en de kenniseconomie** Met de stad wordt in eerste instantie de fysieke stad bedoeld, maar vanzelfsprekend ook een ieder die van deze stad gebruikt maakt.
- p. **Het bieden van ruimte voor de lokale en regionale Werkgelegenheid** Voor kennisgeving aangenomen.
- q. **Het versterken van de binnenstad** Voor kennisgeving aangenomen.
- r. **Kennis & verbondenheid** Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting de keuze voor duurzame mobiliteit bij het verbeteren van de "kennisas(sen)" steunt, als ook het gebruik van de 'Ladder van Verdaas'. Omdat de rondweg niet noodzakelijk is, is er geen reden om een "Duurzame ontwikkelingsvisie" voor het Binnenveld op te stellen waaruit blijkt wat de effecten van een eventuele rondweg op natuur en landschap zijn.
- s. **Ruimtelijke structuur & cultuurhistorie** In de structuurvisie is het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het landschap benoemd, als ook mogelijke ontwikkelingen die passen in 1 of meerdere van de 4 ambities. De visie op waterbeheer in het Binnenveld is vastgelegd in het Waterplan Wageningen, door de gemeenteraad vastgesteld in 2005. In deze visie is aandacht voor ecologische en recreatieve waarden. Het peilbeheer in Binnenveld verloopt via het Waterschap Vallei en Veluwe.
- t. **Duurzaamheid & klimaatopgaven** De conclusie dat de gebruikte definitie van "duurzaamheid" beperkt is en vooral gebruikt wordt in verband met het stedelijke gebied is deels juist, zie ook de beantwoording onder k. Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting, hetgeen in de structuurvisie mbt kernafval, schaliegas, bodemenergie en de noordelijke ecologische verbinding is opgenomen. Het is een goed idee om het proces van de zoeklocatie naar windturbines en de uitkomst en vervolg daarvan tekstueel in de structuurvisie te omschrijven. Dit voorstel wordt opgenomen in de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot pagina 31.
- u. **Open, sociale en culturele stad** Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting de focus op inbreiding en herontwikkeling van bestaande wijken steunt.
- v. **Versterking kenniseconomie** Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting het streven naar een onderscheidend, hoogwaardig woonmilieu op De Dreijen, met hoogwaardige, innovatieve en duurzame woonvormen steunt. Het opnemen van een visie voor hoe bijvoorbeeld duurzame regionale voedselketens ontwikkeld zouden kunnen worden in het

- Binnenveld en de Wageningse Eng past niet in de aard van de structuurvisie, zoals verwoord in hoofdstuk 1.3.
- w. **Productief stad & land** Bij de uitwerking van projecten wordt bestaande beleid met betrekking tot duurzaamheid gehanteerd. Het opnoemen van deze kaders in de structuurvisie past niet in de aard van de structuurvisie, zoals verwoord in hoofdstuk 1.3.
  - x. **Productieve landschappen en landgoederen** De aanbeveling van de stichting voor het ontwikkelen van een Duurzaamheidsvisie voor het buitengebied om de noodzakelijke kaders en richtlijnen te bieden voor een duurzame ontwikkeling, wenselijke ontwikkelingen te bevorderen en ongewenste ontwikkelingen te ontmoedigen, is voor kennisgeving aangenomen. **Wageningse Eng, 'de tuin van Wageningen'** Het opnemen van een visie op duurzame ontwikkeling, bijvoorbeeld op het ontwikkelen van regionale, duurzaam geproduceerde voedselketens ten aanzien van de Eng, past niet in de aard van de structuurvisie, zoals verwoord in hoofdstuk 1.3. De TAWA is bij het proces van de totstandkoming van de structuurvisie betrokken.
  - y. **Bos en landgoederen, 'entree van de Veluwe' Het benoemen** van duurzaamheidskaders voor ontwikkelingen in de structuurvisie, past niet in de aard van de structuurvisie, zoals verwoord in hoofdstuk 1.3.
  - z. **Uiterwaarden van Wageningen, 'beleef de oerkracht'** Bij het uitwerken van plannen **die bijdragen** aan de doelstelling om de verbinding tussen (binnen)stad, haven en (de beleving van) de uiterwaarden/rivier te versterken, wordt met betrekking tot duurzaamheid het bestaande gemeentelijke en bovenlokale beleid gehanteerd.
  - aa. **Binnenveld Wageningen, 'proeftuin van de regio'** Ten aanzien van het ontbreken van een visie ten aanzien van duurzame ontwikkelingen wordt verwezen naar de aard van deze structuurvisie, zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. De teksten in de structuurvisie geven in hoofdlijnen een visie op gewenste kansen ten aanzien van ontwikkelingen. Tijdens het proces om te komen tot een structuurvisie zijn door verschillende participanten ontwikkelingen genoemd. De ontwikkelingen die relevant zijn in relatie tot de aard van deze structuurvisie en de vastgestelde kaders hebben een rol gehad in het tot stand komen van de structuurvisie. De 'proeftuin van de regio' is tijdens het proces genoemd en is inspiratie geweest voor hetgeen over de Eng is opgenomen in de structuurvisie en voor de tekst op pagina 57 van de ontwerpstructuurvisie. De 'proeftuin van de regio' wordt echter niet letterlijk genoemd in de structuurvisie.
De structuurvisie geeft in algemene zin aan dat ontwikkelingen met betrekking tot energieopwekking gewenst zijn, mits passend binnen de kwaliteitskaders. Mede gezien de ontwikkelingen op dit gebied, spreekt de structuurvisie zich niet uit over welke vormen van energieopwekking wel of niet wenselijk zijn.
  - bb. **Deel 5. Ruimtelijk beeld 2025** Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting kan zich vinden in het geschetste beeld.
  - cc. **Uitvoeringsparagraaf, wijkstrategieën.** De wijkstrategieën geven alleen de mate van de te verwachten en gewenste dynamiek van een bepaald gebied aan. Bij de uitvoering van maatregelen geldt de toepassing van bestaand beleid ten aanzien van duurzaamheid.
  - dd. **Uitvoeringsparagraaf, Strategische zones.** Voor kennisgeving aangenomen dat de stichting betwijfelt of voor de landschappen 'Binnenveld' en 'uiterwaarden' de gewenste ontwikkelingen en kaders helder zouden zijn, geen gebiedsvisie nodig is, bestaande beleidslijnen volstaan en ontwikkelingen mogelijk zouden zijn binnen de bestaande kaders. De kaders staan niet in de structuurvisie genoemd, omdat dit niet past bij de aard van de structuurvisie, zoals omschreven in hoofdstuk 1.3. De aanbeveling van de stichting om een visie voor duurzame ontwikkeling te formuleren voor het hele buitengebied, gespecificeerd per landschap, wordt voor kennisgeving aangenomen. Een dergelijke visie wordt niet opgenomen in de structuurvisie omdat dit niet bij de aard en opdracht van de structuurvisie past, zoals

omschreven in hoofdstuk 1.3. Ten aanzien van het toepassen van duurzaamheidscriteria, zie de beantwoording onder g.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Voorts wordt op pagina 31 voorgesteld om het proces van de zoeklocatie naar windturbines en de uitkomst van dit proces te beschrijven.

2.13 Stichting ondernemersfonds Wageningen

Samenvatting

- a. Enige punt van zorg is 'regionale en lokale verbondenheid'.
- b. Een punt van extra aandacht is de lokale autobereikbaarheid. Als Wageningen zich alleen inzet op externe (auto) verbindingen dan staat de WUR als het ware met de rug naar Wageningen. Als dat fysiek zo ingericht wordt zal dat in de toekomst zo ook verder groeien en gaan we onze belangrijke positie in foodvalley steeds verder verliezen. Ook onze onderscheidende historische binnenstad met ca 140 in harmonie verblijvende nationaliteiten heeft betere (auto) bereikbaarheid nodig vanaf 'de Born'.
- c. Een tweede punt is de werkwijze die gepresenteerd werd waarmee prioriteiten en middelen gekozen worden om projecten te realiseren. De ondernemers denken dat op deze manier niet de juiste projecten uitgevoerd zullen gaan worden. Graag willen wij met u hierover in gesprek om misschien een steentje bij te kunnen dragen in de toekomst van ons mooie Wageningen.

Beoordeling

- a. Voor kennisgeving aangenomen
- b. De zorg dat Wageningen UR als het ware met de rug naar Wageningen komt te staan wordt gedeeld door de gemeente. Gemeente legt daarom de prioriteit bij een goede verbinding tussen de Campus en de stad. Dit is in het uitvoeringsprogramma van het GMP uitgewerkt tot onder andere ongelijkvloerse kruising Mansholtlaan – Bornsesteeg, om hiermee zowel de doorstroom van de Nijenoordallee voor het gemotoriseerde verkeer te bevorderen als ook een snelle veilige fietsverbinding tussen Campus en centrum te creëren. Overigens wordt voor de beantwoording van deze vraag verwezen naar beantwoording zienswijze 2.3onder c.
- c. Bij telefonische navraag over de bedoeling van dit punt, gaf de SOW aan dat ze graag met gemeente in gesprek gaan over de wijze waarop gemeente en ondernemers samen tot uitvoering van de plannen (met name Structuurvisie en GMP) kunnen komen, met als doel om met de (beperkte) beschikbare financiële middelen die er zijn, zo veel mogelijk belangrijke projecten te realiseren. Voor kennisgeving aangenomen. De gemeente neemt contact op met SOW voor een gesprek op dit punt.

Conclusie

De zienswijze is ongegrond en vormt geen aanleiding tot het wijzigen van de structuurvisie.

2.14 RDS Vastgoedontwikkeling

Samenvatting

- a. Deze zienswijze heeft betrekking op de percelen grond aan de Scheidingslaan 1 te Wageningen (beter bekend als de Pieter Pauw locatie).
- b. Er wordt verzocht om de zone waarin de Pieter Pauwlocatie en het Numico terrein ligt op te nemen in de structuurvisie. Het betreft het overgangsgebied naar de naastgelegen bossen (kernkwaliteit) met een ligging aan een belangrijke oostelijke entree van Wageningen. We gaan er vanuit dat de huidige bestemming en de vastgestelde kadernotitie woningbouw

(2008) wordt meegenomen in de structuurvisie. Op blz 69 van de ontwerpstructuurvisie staat de Pieter Pauw aangegeven als bosrandzone. Deze locatie kan echter op geen enkele manier als bos gezien worden, anders dan de geografische ligging aan de rand van het bos. Met betrekking tot de woningbouwontwikkeling wordt op bladzijde 14 de woningbouwprioritering aangehaald, die als input is gebruikt voor de structuurvisie. In deze woningbouwprioritering is de Pieter Pauw als concreet project genoemd, de conclusies van de woningbouwprioritering worden door opdrachtgever niet onderschreven. Hierin is in een eerder stadium op gereageerd.

- c. Gezien het bovenstaande zouden wij graag in een later stadium nog de mogelijkheid krijgen om een aanvulling in te kunnen dienen op deze zienswijze als de Pieter Pauw locatie is opgenomen in de structuurvisie en er meer duidelijkheid is over de invulling hiervan.

Beoordeling

- a. Voor kennisgeving aangenomen.
- b. De zone waarin de Pieter Pauwlocatie en het Numico terrein ligt is op het kaartje op pagina 69 van de ontwerpstructuurvisie niet duidelijk aangegeven. De kaart op pagina 69 moet duidelijker aangeven dat Pieter Pauwlocatie in de "Bosrandzone" is opgenomen. Het opnemen van de huidige bestemming en de vastgestelde kadernotitie woningbouw (2008) past niet in de aard en opzet van deze structuurvisie. In de actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied, die in september aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden, blijft de huidige bestemming 'maatschappelijk' gehandhaafd. De locaties die aangeduid zijn als 'bosrandzone' op pagina 69 zijn juist de plekken in het bos die open zijn of een andere functie hebben. De reactie van Rds op het integraal advies woningbouwprioritering is bij de gemeente bekend en in maart 2013 heeft het college over de nota met reacties op het advies besloten. Een afschrift hiervan heeft u destijds ontvangen. Naar aanleiding van deze zienswijze ligt het voorstel om de structuurvisie op pagina 41 tekstueel en in kaartbeeld aan te passen. Deze aanpassingen hebben tot doel om duidelijker aan te geven dat zowel het woningdeel van de ontwikkellocatie 'de Born-oost' als de ontwikkellocatie 'PieterPauw' waarschijnlijk niet binnen de planperiode van de structuurvisie nodig zijn. Als de noodzaak van ontwikkeling de komende jaren toch blijkt, kan de gemeente dit opnieuw afwegen. Ook worden de kaarten op pagina 67 en 69 aangepast zodat duidelijker blijkt dat de Pieter Pauwlocatie in de 'Bosrandzone' ligt.
- c. De Wro voorziet niet in een reactie termijn na vaststelling van de structuurvisie door de gemeenteraad.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Voorts wordt de tekst en kaart op pagina 41 zodanig gewijzigd dat duidelijker wordt aangegeven dat de Pieter Pauw locatie en de Born Oost beiden als woningbouwlocatie voor de verre toekomst in beeld zijn. Ook worden de kaarten op pagina 67 en 69 aangepast zodat duidelijker blijkt dat de Pieter Pauwlocatie in de 'Bosrandzone' ligt.

3 Aanpassingen

In onderstaande tabel zijn de aanpassingen aangegeven.

Wat	Wijziging	Motivatie
Pagina 15, 6 ^e regel: toevoegen na "landschappen":	"landgoederen"	<ul style="list-style-type: none"> - ook de kwaliteit van de landgoederen biedt potentie voor de verbreding van het toeristisch profiel - De Wageningse landgoederen, zijn kenmerkend als onderdeel van het Wageningse buitengebied.
Pagina 19, 9 ^e regel, na "Het grootschalige funshoppen vindt plaats in de regio (Veenendaal en Arnhem)." toevoegen:	"Het beeld van de stadsgracht is in de loop der jaren op sommige plaatsen vertroebeld. Het ontgraven van een deel van de gracht aan de oostzijde van de stad zou dit beeld deels kunnen herstellen en een nieuwe impuls aan economische en toeristische bedrijvigheid in de stad kunnen geven."	Stadsgracht is belangrijk cultuurhistorische en ruimtelijk structurerend element in de binnenstad. Dit komt in de ontwerpstructuurvisie nog onvoldoende naar voren.
Pagina 27, 7 ^e regel "De steile hellingen grenzend aan de uitgestrekte uiterwaarden van de Nederrijn zijn uniek." vervangen door:	"De steile helling markeert zowel landschappelijk als ecologisch de overgang tussen Veluwe en rivierengebied. Daarnaast is de Wageningse Berg door o.a. vroege bewoning en de voormalige landgoederen Belmonte en Hinkeloord archeologisch en cultuurhistorisch waardevol."	Met deze tekst wordt de bestaande waardevolle karakteristieke kenmerken tav landschap, ecologie en cultuurhistorie van de Wageningseberg beter omschreven.
Pagina 30, kaart 'duurzaamheid en klimaatneutraal'	Toevoegen als bestaande basiskwaliteit (donkergroen): <ul style="list-style-type: none"> - 'het dassenbos'; - 'blauwe bergen'; - de groenstructuur langs de Nijenoord Allee en de Diedenweg; - de groenstructuren van de 'stegen' aan de noordzijde van het binnenveld (zoals aangegeven op de visie kaart op pagina 34 van de ontwerpstructuurvisie) 	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.1 en beter afgestemd op: <ul style="list-style-type: none"> - de bestaande groene basiskwaliteit in de stad; - de in de structuurvisie verwoordde ambities; - de visiekaart op pagina 34 van de structuurvisie

Zienswijzennota ontwerp "Structuurvisie Wageningen"

	<p>In legenda aangeven dat ook de groenblauwe structuren van de uitwaarden, het Binnenveld en de Grift ook onderdeel uitmaken van de bestaande basiskwaliteit.</p> <p>De in de ontwerpstructuurvisie benoemde ambitie om de groenblauwe raamwerk in de stad te ontwikkelen (gekoppeld aan andere ontwikkelingen), verduidelijken door de lichtgroene lijnen <u>indicatief</u> aan te geven door een stippellijn en door deze stippellijnen uit te breiden tot <u>alle</u> binnenstedelijke linten zoals aangegeven op visie kaart op pagina 34 van de ontwerpstructuurvisie.</p>	
Pagina 31, de titel "Duurzaamheid & klimaatneutraal" vervangen door	"duurzaamheid & klimaatopgaven"	Afstemmen titels in structuurvisie met inhoudsopgave
Pag. 31, 2 ^e kolom, 1 ^e regel: toevoegen na "locatiekeuze" als voetnoot:	"In het 'WindAtelier', is onderzocht voor welke locaties het meeste draagvlak is. Hieruit komen een aantal locaties naar voren. Het meeste draagvlak blijkt er momenteel te zijn voor de locatie 'omgeving havenkanaal'."	Naar aanleiding van zienswijzen 2.12 (t).
Pagina 31: 2e kolom, 7e regel: De Campus, Kortenoord en de Kennisas tot en met de Wageningse Berg complementeren dit beeld." vervangen door:	"De Campus, Kortenoord en de Dreijen complementeren dit beeld"	Sluit beter aan op het bijbehorende kaartbeeld op pagina 30.
Pagina 31, 2 ^e kolom, laatste alinea, 3 ^e zin: "Deze versterking kan worden gekoppeld aan lokale wensen zoals de kwaliteitsverbetering van de kop van de Rijnhaven, de verplaatsing van de recreatiehaven richting het centrum, het uitbreiden van het recreatieve routenetwerk, het maken van een verbinding met de binnenstad en Revitalisering Industrierweg e.o., Nudepark en Rijnhaven."	"Deze versterking kan worden gekoppeld aan lokale wensen zoals de kwaliteitsverbetering van de kop van de Rijnhaven, de verplaatsing van de recreatiehaven richting het centrum aanleg kanaal voor recreatievaart en natuurontwikkeling, het uitbreiden van het recreatieve routenetwerk, het maken van een verbinding met de binnenstad en Revitalisering Industrierweg e.o., Nudepark en Rijnhaven."	<p>In het vastgestelde beleid 'de voortuin van Wageningen' staat oa 'de aanleg van een recreatiekanaal' aangegeven als onderdeel van de maximale variant.</p> <p>Deze structurerende maatregel is waarschijnlijk nodig bij verplaatsing van de recreatiehaven tbv het scheiden van de industrievaart en de recreatievaart. Gezien de omvang van de maatregel is</p>

vervangen door:		het logisch om dit ook de in de structuurvisie een plek te geven in samenhang met de ambitie om de recreatiehaven te verplaatsen.
Pagina 34: Kaart	Het meest zuidwestelijke gedeelte van de Wageningse Berg donkergroen kleuren als 'bosgebied'.	Overeenkomstig de kernkwaliteiten die daar aanwezig zijn.
Pagina 41, illustratie: – toevoegen als projectlocaties op de kaart en in legenda: woningbouwdeel van het project '15. Born-oost' en de '16. Pieter Pauw' in een eigen kleur (bijvoorbeeld lichter paars dan "projectlocaties"). – Tekst in legenda "projectlocaties" vervangen door "projectlocaties tbv woningbouwbehoefte tot 2025" – Toevoegen in legenda bij nieuwe categorie: "Projectlocaties, tbv woningbouwbehoefte na 2025"		Mede naar aanleiding van zienswijze 2.14 (b) om duidelijker aan te geven dat zowel de locatie Born Oost als de Pieter Pauw locatie als woningbouwlocatie voor de verre toekomst in beeld zijn.
Pagina 41, 6 ^e regel: "Naast de bestaande uitbreidingslocatie Kortenoord gaat Wageningen daarom niet meer uitbreiden" vervangen door:	"Naast de bestaande uitbreidingslocatie Kortenoord gaat Wageningen daarom voorlopig niet meer uitbreiden"	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.14 (b) om duidelijker aan te geven dat zowel de locatie Born Oost als de Pieter Pauw locatie als woningbouwlocatie voor de verre toekomst in beeld zijn.
Pagina 41, 2 ^e alinea, na eerste zin toevoegen:	Deze locaties bieden voldoende capaciteit voor de woningbouwbehoefte van de komende jaren.	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.14 (b) om duidelijker aan te geven dat zowel de locatie Born Oost als de Pieter Pauw locatie als woningbouwlocatie voor de verre toekomst in beeld zijn.
Pagina 41, voetnoot nr. 2 (de verwijzing zit in de 1 ^e regel van de 2 ^e alinea)	"Bestemmingsplan onherroepelijk of in voorbereiding c.q. harde afspraken" laten vervallen	Deze voetnoot voegt niets toe aan de basistekst van de ontwerpstructuurvisie.

Pagina 43, 1 ^e kolom, laatste zin: "Andere uitbreidingslocaties, zoals Pieter Pauw, Born-oost, zijn vooralsnog niet nodig vanuit de woningbouwbehoefte en dragen niet direct bij aan de kwaliteitsverbetering van de bestaande stad." vervangen door:	"Andere uitbreidingslocaties, zoals Pieter Pauw, Born-oost, zijn waarschijnlijk binnen de planperiode van de structuurvisie niet nodig vanuit de woningbouwbehoefte en dragen niet direct bij aan de kwaliteitsverbetering van de bestaande stad."	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.14 (b) om duidelijker aan te geven dat zowel de locatie Born Oost als de Pieter Pauw locatie als woningbouwlocatie voor de verre toekomst in beeld zijn.
Pagina 46, na laatste tekst toevoegen:	"De stadsgracht herinnert aan het vestingskarakter van Wageningen. De gracht en zijn groene oevers versterkt de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad. Het streven is om deze grachtzone te versterken en een aangename rondwandeling mogelijk te maken.	Stadsgracht is belangrijk cultuurhistorische en ruimtelijk structurerend element in de binnenstad. Dit komt in de ontwerpstructuurvisie nog onvoldoende naar voren.
Pagina 50, kaart en legenda aanpassen	3 aanduidingen weg, 2 nieuwe aanduidingen erbij, zoals aangegeven op de kaart bijlage 5 van deze zienswijze notitie. Het type icoon afstemmen met de kaart op pagina 60; legenda aanpassen: "landgoederen" vervangen door "landgoederen en/of buitenplaatsen".	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.1 (m.19) , aanpassing op werkelijke situatie.
Pagina 51, 1 ^e kolom, 1 ^e alinea, 11 ^e regel (na "arboreta") toevoegen:	"Het bosgebied de Wageningse Berg vormt, als wandelgebied met unieke uitzichtpunten naar de Betuwe, het markante beginpunt van de hoofdroute."	Beter benadrukken van de kwaliteiten van de Berg in relatie tot het thema 'Stad der bevrijding'.
Pagina 51, 2 ^e kolom, 2 ^e alinea, na de tekst "verbonden met Wageningen" (7 ^e regel) toevoegen:	"Herstel en verbinding van de buitenplaatsen in deze zone en bij de Eng kunnen bijdragen aan het versterken van de verbinding. De route wordt door de Wageningse berg met haar buitenplaatsen gemarkeerd, waarbij het bosgebied tot in de bebouwde kom doordringt."	Beter benadrukken van de kwaliteiten van de historische buitenplaatsen en van de Berg in relatie tot het thema 'Stad der bevrijding'.
Pagina 51, 2 ^e kolom, 2 ^e alinea, na de laatste zin toevoegen:	"Hierbij wordt naast de overgang stad - rivier ook de verbinding Veluwe - rivier gelegd."	Beter benadrukken van de kwaliteiten van de Berg in relatie tot het thema 'Stad der bevrijding'.

Pagina 51: Kaartje onderaan de bladzijde	Ook de aanwezige bosgebieden op deze uitsnede van het kaartje aangeven	Dit benadrukt dat ook de bossen onderdeel uitmaken van de kwaliteiten die in dit gebied kansen biedt om het toeristisch recreatief profiel te versterken.
Pagina 53, 55, titels "Versterking kenniseconomie"	"Kennisstad"	Afstemming titels in plan afstemmen op inhoudsopgave
Kaart pagina 54,	- kaart voor het oranje deel aanpassen op het oranje deel van kaart op pagina 38	Eenduidigheid binnen de visie
Kaart pagina 54, <u>legenda</u> van 4 ^e tm 7 ^e item aanpassen:	<ul style="list-style-type: none"> - Toevoegen van de volgende koptekst boven het 4^e tm 7^e item: "Woonmilieus kenniswerkers" - Nieuwe tekst bij 1^e item: "Woonmilieu kenniswerkers hogere segment woningmarkt" - Nieuwe tekst bij 2^e item: "Woonmilieu gezinnen gerelateerd aan kennisinstellingen" - Nieuwe tekst bij 3^e item: "Woonmilieu studenten en Phd-ers" - Nieuwe tekst bij 4^e item: "Gemengd: gemengd woonmilieu studenten, Phd-ers en kenniswerkers hoger segment woningmarkt" 	Meer onderscheid in type kenniswerkers en betere aansluiting zoals besproken tijdens het proces van totstandkoming van de ontwerpstructuurvisie.
Kaart pagina 54, gebied 'De Dreijen'	- Markeren als "Gemengd"	Naar aanleiding van aangenomen amendement 9A4, zie raadsbesluit 2.2
Kaart pagina 54, gebied 'De Dreijen' tekst in de legenda bij "gemengd" 'gemengd woonmilieu studenten, Phd-ers en kenniswerkers hoger	- "gemengd woonmilieu studenten, Phd-ers en kenniswerkers hoger segment woningmarkt en voor de locatie 'de Dreijen' worden geen doelgroepen uitgesloten"	Naar aanleiding van aangenomen amendement 9A4, zie raadsbesluit 2.2

segment woningmarkt', wijzigen in:		
Kaart pagina 54, weergave van "Kennislandschap"	Met raster aangeven	Hierdoor kan bij de Dreijen de ondergrond rood zijn, bedoeld voor "Gemengd: gemengd woonmilieu studenten, Phd-ers en kenniswerkers hoger segment woningmarkt", terwijl het ook onderdeel uitmaakt van het kennislandschap. Voor de rest van het kennislandschap volstaat een witte ondergrond. Tekstueel wordt mede obv andere wijzigingsvoorstellen voldoende aangegeven dat ook in dit kennislandschap gedacht kan worden aan huisvesting voor studenten en kenniswerkers. Dit past in de doelstelling om de Dreijen te ontwikkelen tot een hoogwaardige, innovatieve en duurzame wijk met ruimte voor wonen, werken en recreatie voor een heterogene doelgroep uit alle woonmilieus.
Kaart pagina 54 (versterking kenniseconomie), kaart aanpassen op bestaande permanente studentenhuysvesting aan de zuidelijke kant van de Haarweg en de kennisintensieve bedrijven rondom Kortenoord	Het raster "kennislandschap" toepassen op deze studentencomplexen.	Afgestemd op de werkelijke situatie
Pagin 55, 1 ^e kolom, 2 ^e alinea, 1 ^e zin: "De Kennisas wordt ontwikkeld en rijgt de belangrijke Wageningse kennisgebieden De Born, Leeuwenborch, Business-sciencepark, Marijkeweg, binnenstad en het toekomstige Future Centre, gelegen op het voormalige	"De Kennisas wordt ontwikkeld en rijgt de belangrijke Wageningse kennisgebieden De Born, Leeuwenborch, Business-sciencepark, Marijkeweg, binnenstad en mogelijk in de toekomst ook het Future Centre, gelegen op het voormalige voetbalstadion, aaneen."	De kennisas loopt nu van het centrum van Ede tot het centrum van Wageningen. Om spraakverwarring met de buurgemeente te voorkomen wordt de kennisas in de structuurvisie zo aangegeven als nu is afgesproken met Ede. De ambitie van Wageningen is om

voetbalstadion, aaneen." vervangen door:		de kennisas in de toekomst door te trekken tot Future Centre. Zo ver is het nu nog niet.
Pagina 55, 1 ^e kolom, 2 ^e alinea, 8 ^e regel na "Kennislandschap", toevoegen:	"Deze terreinen bieden niet alleen ontwikkelruimte voor bedrijven en instellingen tbv onderwijs, onderzoek en kenniseconomie, maar ook voor huisvesting voor studenten en kenniswerkers en kleinschalige voorzieningen tbv deze economie. Op dit moment staan alle grote studentencomplexen op deze terreinen"	Beter tot uitdrukking laten komen welke functies op de 'vergroete' Campus (het kennislandschap) er al zijn en welke aanvullend wenselijk zijn.
Pagina 55, 2 ^e kolom toevoegen na 1 ^e zin:	"De aanwezigheid van studenten die in Wageningen wonen vergroot de levendigheid van de stad en versterkt de lokale economie van de binnenstad. Studentenaantallen vertonen in Wageningen nog steeds een sterk stijgende lijn en hierdoor wordt voor de komende jaren een enorme opgave verwacht in studentenhuisvesting. Dit betekent dat ingespeeld moet worden op actuele ontwikkelingen in de vraag naar studentenhuisvesting."	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.3, benadrukken wat de aanwezigheid van studenten betekend voor de lokale economie.
Pagina 55, laatste alinea, de zin "Kamergewijze verhuur is eveneens alleen mogelijk in de binnenstad, Nude en het Oude Hart."	schrappen	Naar aanleiding van het aangenomen amendement 9A2, zie raadsbesluit 2.1
Pagina 55, 2 ^e kolom, 9 ^e regel: "Specifieke huisvesting voor bijvoorbeeld 'postdoc onderzoekers en gastmedewerkers, kan gerealiseerd in de binnenstad en het Oude Hart, bijvoorbeeld op de locatie DMP." Vervangen door:	"Specifieke huisvesting voor bijvoorbeeld (internationale) postdoc onderzoekers en gastmedewerkers, vaak in de vorm van zgn. 'short-stay', kan gerealiseerd in de binnenstad en het Oude Hart, bijvoorbeeld op de locatie DMP en in beperkte mate op de Campus."	Benadrukken dat postdoc onderzoekers ook vanuit het buitenland komen en vaak op zoek zijn naar een woonvorm als 'short-stay'.
Pagina 55, 2 ^e kolom toevoegen onderaan de tekst:	"Bij het zoeken naar nieuwe locaties voor studentenhuisvesting voor korte en lange termijn wordt zowel gekeken naar de potentiële permanente als tijdelijke bewoning in leegstaande panden. De oplossingen	Achtergrond: Er zijn momenteel aan de Haarweg in totaal 400 tijdelijke eenheden met een ontheffing van het bestemmingsplan vergund. De vergunningen van deze

	<p>worden vooral gezocht in inbreidingslocaties. De genoemde woonmilieus kenniswerkers en studenten complexen en het woonmilieu studenten (verspreid en kleinschalig in de wijken) zijn hierbij geschikt. Hierbij zijn eventuele reguliere woningbouwlocaties ook mogelijk geschikt, maar met een voorkeur voor spreiding over de stad. Een verdere concentratie in het westen van Wageningen is niet het gewenste streefbeeld voor langere termijn, maar kan voor tijdelijke oplossingen ruimte bieden. Verder is het van belang dat de complexen passen in de wijk voor wat betreft stedenbouwkundige inpassing, waarbij maat, schaal en situering onder andere een rol spelen. Studentenhuisvesting in de nieuwbouw wordt bij voorkeur zoveel mogelijk flexibel gebouwd, zodat het op termijn ook om te zetten is voor andere doelgroepen.”</p>	<p>studentenkamers verlopen in 2014 cq 2016. Dit heeft betrekking op zowel zuidelijke kant van de Haarweg (tijdelijke eenheden) als de noordelijke kant (in bestaand gebouw FMD). Gezien de tijdelijke extra behoefte aan studentenhuisvesting voor de komende jaren heeft het college aangegeven in principe bereid te zijn de ontheffing met nog eens 5 jaar te verlengen. Dit past echter niet in de ontwerp structuurvisie. Voorgestelde toevoeging komt tegemoet aan het collegevoornemen. Voor studentenhuisvesting kan je namelijk niet verder vooruit kijken dan 5 jaar.</p>
Pagina 60, kaart en legenda aanpassen	<p>3 aanduidingen weg, 3 nieuwe aanduidingen erbij, zoals aangegeven op de kaart bijlage 4 van deze zienswijze notitie. Het type icoon afstemmen met de kaart op pagina 50; legenda aanpassen: “landgoederen” vervangen door “landgoederen en/of buitenplaatsen”.</p>	<p>Mede naar aanleiding van zienswijze 2.1 (m.19), aanpassing op werkelijke situatie.</p>
Pagina 64	<p>In onderschrift duidelijk maken dat het om de niet exacte ligging van de 3 landschappen gaat.</p>	<p>Ter verduidelijking, nav zienswijzen 2.1 (m.22)</p>
Pagina 67, 2e kolom, 2 ^e alinea, 1e zin “Ontwikkelingen in deze zone zijn mogelijk als ze passen binnen een of meer van de thema’s wonen, voedsel, gezondheid, natuur en recreatie.” te vervangen door:	<p>“Ontwikkelingen in deze zone zijn mogelijk als ze passen binnen een of meer van de thema’s voedsel, gezondheid, natuur en recreatie.”</p>	<p>Mede naar aanleiding van zienswijze 2.1 (d), 2.10 (a) en 2.11 (a). Dit zou de enige uitzondering van woningen in het buitengebied zijn, terwijl het overal zo expliciet wordt uitgesloten. Het uitwerken van beleid ten aanzien van</p>

		wonen in deze zone kost veel energie, terwijl niet direct een meerwaarde van deze ontwikkeling (wonen) voor dit gebied wordt verwacht. Ook is het strijdig met het in de structuurvisie verwoordde beleid om te 'focussen op inbreiding'.
Pagina 69, 2 ^e kolom, 2 ^e alinea, 4 ^e regel, na "stad" toevoegen:	"en de uiterwaarden"	De bosrandzone ligt ook op het grensvlak van de Wageningse Berg en de uiterwaarden.
Pagina 69, 2 ^e kolom, 2 ^e alinea, 5 ^e regel, de tekst "Ontwikkelingen zijn mogelijk als ze passen binnen een of meer van de thema's voedsel, gezondheid en natuur." vervangen door:	"Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk in de open boskamers van de bosrandzone. De eventuele ontwikkelingen moeten passen binnen een of meer van de thema's voedsel, gezondheid, natuur en recreatie. De uitwerking per thema, de onderlinge afstemming van (ruimtelijke) initiatieven en afstemming met bestaande kwaliteiten is hierbij van groot belang."	Duidelijker aangeven dat alleen in de open boskamers van de bosrandzone ontwikkeling een optie is. Daarnaast aangeven dat ook recreatie is een logische invulling voor Bosrandzones, vanwege het huidige recreatieve gebruik, maar ook vanwege de ambitie in het kader van 'stad der bevrijding' om mede het toeristisch recreatief profiel te versterken. Een goede onderlinge afstemming en afstemming op de bestaande waarden is echter van groot belang, gezien de kwetsbaarheid van het gebied.
Pagina 69. Kaartje:	Pieter Pauw locatie duidelijker als bosrandzone aangeven.	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.14 (b)
pagina 67 en 69, Aanpassing kaartjes.	Voorstel om de bosrandzone duidelijker aan te geven in aansluiting op de tekst (rand met Eng, uiterwaarden en Renkums beekdal) Ook het 'Open middengebied' en de 'Linten- en houtwallenzone' duidelijker op de kaart verbeelden, bijlage 7 van deze zienswijzennota geeft gebiedsindeling aan	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.5 (a) en 2.14 (b).

	zoals deze verwerkt wordt.	
Pagina 71, 1 ^e kolom, laatste zin: "Behalve natuurontwikkeling of het creëren van ruimte voor de rivier is verdere ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde in de uiterwaarden." vervangen door:	"Behalve natuurontwikkeling, het creëren van ruimte voor de rivier of het graven van een kanaal voor de recreatievaart (bij de Rijnhaven), is verdere ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde in de uiterwaarden."	In het vastgestelde beleid 'de voortuin van Wageningen' staat oa 'de aanleg van een recreatiekanaal' aangegeven als onderdeel van de maximale variant. Deze structurerende maatregel is waarschijnlijk nodig bij verplaatsing van de recreatiehaven tbv het scheiden van de industrievaart en de recreatievaart. Gezien de omvang van de maatregel is het logisch om dit ook de in de structuurvisie een plek te geven in samenhang met de ambitie om de recreatiehaven te verplaatsen.
pagina 71, 2 ^e kolom, laatste 2 regels "Voor het hele rivierengebied geldt de wet- en regelgeving van Ecologische Hoofdstructuur en Wet Beheer Rivieren"	"Voor het hele rivierengebied geldt wet- en regelgeving met betrekking tot de ecologische waarden en waterbeheer"	Naar aanleiding van zienswijze 2.2(c) en 2.4 (c).
Pagina 67, 69, 71 en 73, kaartjes	Toevoegen bijschrift en legenda, waaruit ook de status blijkt. (bijvoorbeeld uitzichtpunten zijn indicatief weergegeven en niet uitputtend)	Ter verduidelijking
Pagina 82, 2 ^e kolom, 7 ^e tm 10 ^e regel "De investeringsprojecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit fonds bovenwijkse voorzieningen zijn nu nog niet concreet benoemd. Deze projecten worden benoemd" ... vervangen door:	"Zowel de investeringsprojecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit het fonds bovenwijkse voorzieningen, als ook de hoogte van de bedragen, zijn nu nog niet concreet benoemd. Dit wordt benoemd" ...	Deze tekst verduidelijkt de status van de kruisjes op pagina 95 in de kolom 'reserve bovo'.

Pagina 82, 2 ^e kolom, laatste alinea	weglaten van laatste alinea	Tekst is overbodig.
Pagina 83, 2 ^e kolom, 1 ^e regels "De bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen dient zijn basis te vinden in een structuurvisie en bijbehorende uitvoeringsparagraaf en kan bijdragen aan investeringen of verliesgevende projecten. Projecten die in dit kader onder andere in aanmerking komen voor een bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen zijn:" vervangen door:	"De bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen dient zijn basis te vinden in een structuurvisie en bijbehorende uitvoeringsparagraaf en kan bijdragen aan investeringen of verliesgevende projecten. In de toelichting op de grondexploitatiewet is aangegeven dat er noch in de Wro noch in de Kamerstukken een definitie te vinden is van het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling'. Een voorbeeld van een ruimtelijke ontwikkeling is een bijdrage aan maatschappelijk belangrijke functies, zoals natuur, recreatie, waterberging en infrastructuur, in een ander gebied. Projecten die in dit kader onder andere in aanmerking kunnen komen zijn:"	Tekst beter aan laten sluiten op de bedoeling van de wet.
Pagina 83, 2 ^e kolom, 2 ^e alinea, "Dit fonds zal dienen als een vereveningsfonds voor zaken als parkeren, sociale woningbouw, etc.", vervangen door:	"Dit fonds zal dienen als een vereveningsfonds voor onder andere parkeeroplossingen, sociale woningbouw, revitaliseringsopgaven, herstructureringsopgaven en/of maatschappelijke voorzieningen op wijkniveau (zoals scholen, sportvoorzieningen etc)."	Afstemming op de tekst op pagina 86 1 ^e kolom onderaan.
Pagina 83, 2e kolom, laatste regel "In het op te stellen MeerjarenInvesteringsProgramma van de gemeente zullen de exacte bedragen gelabeld worden." vervangen door:	"In de jaarlijkse P&C cyclus binnen de gemeente worden de exacte bedragen gelabeld."	Algemener formulering
Pagina 89, tabel rechts onderin, 1 ^e kolom, tekst "Gemeente heeft actieve, initiërende of sturende rol" vervangen door	"Gemeente is niet /nauwelijks afhankelijk van andere partijen"	Sluit beter aan bij de tekst op pagina's 88 en 89.

Pagina 89, tabel rechts onderin, 1 ^e kolom, tekst "Gemeente heeft passieve rol" vervangen door	"Gemeente is sterk afhankelijk van andere partijen"	Sluit beter aan bij de tekst op pagina's 88 en 89.
Pagina 93, 13 ^e regel na "t Stek" toevoegen:	"Ook initiatieven die passen binnen het ontwikkelen van het toeristisch-recreatief profiel vallen hieronder".	Het ontwikkelen van het toeristisch-recreatief profiel wordt wel als ambitie genoemd, de strategie 'vrijlaten' wordt bij deze voorgesteld.
Pagina 96	Kaart verkleinen zodat zone E er in zijn geheel opstaat.	Mede naar aanleiding van zienswijze 2.5 (a).
Na pagina 98: Factsheet voor de Campus toevoegen	Zie voorstel in bijlage 6 van deze zienswijzennota	De Campus is een van de belangrijkste ontwikkellocaties van Wageningen, ondersteunend aan de ambitie van Wageningen als kennisstad.
Pagina 99: Factsheet Kennisas / landschap Future centre (12), 3 ^e punt onder 'de opgave': "Onderdeel van de Kennisas" vervangen door:	"Het verlengen van de Kennisas"	De kennisas loopt nu van het centrum van Ede tot het centrum van Wageningen. Om spraakverwarring met de buurgemeente te voorkomen wordt de kennisas in de structuurvisie zo aangegeven als nu is afgesproken met Ede. De ambitie van Wageningen is om de kennisas in de toekomst door te trekken tot Future Centre. Zo ver is het nu nog niet.
Pagina 110, (factsheet) "Kortenoord (27)", onder titel "de opgave" achter het woord "voorzieningen" toevoegen:	", zoals bijvoorbeeld een basisschool"	Het haalbaarheidsonderzoek voor het realiseren van een school in Kortenoord loopt op dit moment. Met het oog op een mogelijke realisatie en de bekostiging hiervan uit een nog op richten 'Stedelijk Ontwikkelingsfonds' is het goed om dit in de opgave te noemen.

Pagina 113, (factsheet) "De Dreijen" en overige teksten met betrekking tot "De Dreijen"	Tekst aanpassen naar aanleiding van amendement 9A4 [De Dreijen wordt ontwikkeld tot een hoogwaardige, innovatieve en duurzame wijk met ruimte voor wonen, werken en recreatie voor een heterogene doelgroep uit alle woonmilieus.]	Naar aanleiding van het aangenomen amendement 9A4, zie raadsbesluit 2.2
"MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP)" vervangen door	"Investeringsagenda"	
Kaarten pagina: 34, 54, 96, 99:	Kennisas van centrum tot Future Centre gestippeld aangeven	De kennisas loopt nu van het centrum van Ede tot het centrum van Wageningen. Om spraakverwarring met de buurgemeente te voorkomen wordt de kennisas in de structuurvisie zo aangegeven als nu is afgesproken met Ede. De ambitie van Wageningen is om de kennisas in de toekomst door te trekken tot Future Centre. Zo ver is het nu nog niet.
Hele structuurvisie: de woorden 'toetsingskader' en 'juridische basis'	Vervangen door respectievelijk 'afwegingskader' en 'beleidsmatig ruimtelijk kader'	Naar aanleiding van het aangenomen amendement 9A12, zie raadsbesluit 2.4

In onderstaande tabel zijn de ondergeschikte aanpassingen van taal en stijlfouten aangegeven.

Pagina, alinea, onder titel	Wijziging
1. 7, 1 ^e alinea, 4 ^e zin, laatste woord	"Bewding", vervangen door "bevrijding" (mede naar aanleiding van zienswijzen 2.2 (i) en 2.4 (g).

Zienswijzennota ontwerp "Structuurvisie Wageningen"

2. Zoek en vervang (oa pag 55)	"business-sciencepark" 1e keer door "Business & Sciencepark Wageningen", daarna door "Business & Sciencepark"
3. Zoek en vervang	"Food Valley" door "Regio FoodValley"
4. pag 56.: titel bij afbeelding "de De Dreijen" vervangen door	"De Dreijen"
5. pagina 63, rechterkolom, 2 ^e bullet: "Deltadijk als aanjager" vervangen door	"Project Deltadijk als aanjager"
6. pagina 105, linkerkolom, 3 ^e bullet onder de titel 'Ruimtelijk kader': "Herstructurering Nudestrip, herontwikkeling winkelplint (19)" vervangen door	"Revitalisering, herstructurering Nudestrip"
7. pagina 92, 2 ^e kolom, 5 ^e regel: "Deze gebiedsvisie kan zo nodig de ruimtelijke en programmatische kaders lever de voor de concrete projecten binnen deze zones." Vervangen door:	"Deze gebiedsvisie biedt de ruimtelijke en programmatische kaders voor de concrete projecten binnen deze zones."